

BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934-6759

2020. gada 19. – 25. maijs

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 19 (1629)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Ar karogiem apliecinām Latviju

Svētdien, 17. maijā, Nacionālā apvienība rīkoja jau tradicionālo karogu braucienu. Tūkstošiem automašīnu un motociklu Rīgā, Liepājā, Jelgavā, Jūrmalā un citviet vienojās patriotiskā parādē ar

Latvijas karogiem."Šī gada karogu brauciens bija neaizmirstams un skaists!" lasām ierakstos pie fotoattēliem sociālajos tīklos.

Informācija medijiem
2020. gada 16. maijā

Šajā nedēļas nogalē Likteņdārzs atsāk aktīvo sezonu, kas ritēs, stingri ievērojot Latvijā izsludināto ārkārtas situāciju un tās dēļ noteiktos ierobežojumus.

Sandra Kalniete, Eiropas Parlamenta deputāte, Kokneses fonda padomes priekšsēdētāja: "Mūsu visu kopīga atbildība ir respektēt īpašos apstākļus, tādēļ, rūpējoties par Likteņdārza apmeklētāju drošību un veselību, šovasar esam atteikušies no ik gadējiem, jau par tradīciju kļuvušiem pasākumiem kā Sajūtu diena un Ābolu balle, arī elektromobili pagaidām nav pieejami. Taču apmeklētāji vienmēr ir gaidīti individuāli vai nelielās grupās.

Pašlaik dārzā zied gaiļbiksītes, pilnos ziedos ir spirejas, drīz ziedēs ābeles Draugu alejā, ar ko savulaik sākām dārza veidošanu. Likteņdārzs ir latviešu spēka vieta, tādēļ aicinām braukt ciemos, baudīt skaistumu, mieru un dabu."

Līdz ar aktīvo sezonu Likteņdārzā no pl. 10:00 – 18:00 ik dienu būs atvērts informācijas centrs, kurā var ziedot personalizētam buķakmenim Likteņdārza Draugu alejā, iegādāties dārza suvenīrus u.c. No šīs sezonas apmeklētāju ērtībai Likteņdārzā pieejams arī silto dzērienu pagatavošanas aparāts.

Par Meierovicu
un 15. maiju

2. lpp.

Latvija dienu
ritējumā

3. un 4. lpp.

Franka
Gordona un
Sallijas
Benfeldes
komentāri

5. lpp.

Pārcēlāju
Pēteri Jansonu
pieminot

6. lpp.

Vai Tu esi
lasījis Ulisu?

7. lpp.

Melnbaltās
mākslas
virtuozs
Sigismunds
Vidbergs

9. lpp.

Par BL
žurnālisti
Ingeborgu
Leviti

11. lpp.

JURIS
LORENC斯

Gadiem ritot, prātā dažkārt ie-krīt agrāk nepamanītas vēstu-riskas sakarības. Iespējams, tās ievērojam tikai mēs, un tās šķiet svarīgas un interesantas tikai mums. 12. maijā apritejā simts gadu kopš latviešu politiķa Gu-nāra Meierovica dzimšanas. Dažas dienas vēlāk pieminējām 15. maiju, Ulmaņa apvērsuma gadienu. Kas saista šos divus ro-bežstabus Latvijas vēsturē – Meierovicu dzimtu un 15. maiju ar jaunāko laiku Latvijas vēsturi? Uzdrošinos uzticēt jums, godā-jamie lasītāji, savas personīgās pārdomas.

„Ir 1991. gada jūlijā, Latviešu centrs Minsterē. Es atveru Pa-sauļes brīvo latviešu apvienības (PBLA) biroja durvis un telpas vidū ieraugu nelīela auguma kungu. Man pretī staro dzīvīgas, pētījošas acis. „Sveiks! Kā tad iet? Vai tev ir kāds sakars ar social-demokratu Klāvu Lorenču?” Ap-jucis nomurminu, ka radi ne-esam, bet pazīstu viņa dēlu, kino scenāristu Viktoru Lorenču. Tā sākās sešpadsmit gadus ilgā pa-zīšanās ar Gunāru Meierovicu – vispirms Vācijā, tad Latvijā. Mani burtiski fascinēja viņa ne-piespiestā elegance, šarms un rei-ze vienkāršība. Ar kaļavīra sīk-stumu un smalku humoru viņš panesa ikdienas dzīves neērtības, kādas vēl pastāvēja pirmajos neatkarības gados. No Meierovi-ca allaž staroja pozitīvas ener-gijas lauks. Bet vispirms daži bio-grafiski dati: dzimis 1920. gada 12. maijā Rīgā, Latvijas pirmā

ārlietu ministra Zigfrīda Annas Meierovica ģimenē. 1939. gadā beidzis Rīgas Franču liceju, stu-dējis tautsaimniecību un inže-nierzinātnes. Otrā pasaules kaļa-kaļā iesaukts latviešu leģionā, devies bēglu gaitās uz Vāciju. Vēlāk izceļojā uz ASV, kur strā-dājis ASV Aizsardzības minis-triā. Ilgstoši darbojies Amerikas latviešu apvienībā un PBLA, vadījis šo organizāciju Latvijai-tik kritiskajā laikā no 1989. līdz 1993. gadam. Sekmējis Apvie-notās baltiešu komitejas izveidi ASV. Viens no PBLA Rīgas biroja izveides iniciatoriem. 1993. gadā no “Latvijas ceļa” saraksta ievē-lēts 5. Saeimā, izvirzīts kā kandi-

dāts Valsts prezidenta amatam. Valda Birkava valdībā (1993. – 1994. g.) Gunārs Meierovics ie-ņēma Baltijas valstu un ziemel-valstu valsts ministra postenī Ār-lietu ministrijā. Studentu kor-porācijas “Tālavija” biedrs, Kārla Ulmaņa krustdāls. Aizgājis Mū-žībā 2007. gada 11. februārī Rīgā. Izvadīts no Doma baznīcas, ap-glābāts Meža kapos blakus savam-tēvam.

Pēc Gunāra Meierovica ievēlē-šanas Saeimā 1993. gadā un kļū-šanas par ministru mūsu ikdie-nas ceļi šķirās. Mēs gan dažkārt tikāmies kopējā drauga Jāņa Muchka jaunuzceltajā mājā Ei-ženijas ielā Rīgā. Jānis bija viens no pirmajiem latvie-šiem, kurš no trim-das atgriezās uz pa-stāvīgu dzīvi Latvijā. Šī trimdas darbinieku paaudze jau tikpat kā aizgājusi, tie, ku-rus es pazinu – Gu-nārs Meierovics, Jā-nis Muchks, Jānis Ri-tenis, Imants Freima-nis, Arturs Cipulis, Tālivaldis Kronbergs, Aristids Lambergs, Eduards Voitkuns, Kārlis Kuzulis. Ari par viņiem jaunākie – Vaira Paegle, Uldis Grava, Andris Kadēgijs. Gunārs Meierovics bija pārliecināts – ja viņa tēvs būtu palicis dzīvs, ja nebūtu noti-kusi nelaimīgā auto-

Meierovics un 15. maijs

katastrofa, Latvijas vēsture būtu izveidojusies citāda. 1998. gadā intervijā laikrakstam “Diena” viņ-saka: “Paps savās rokās turēja inteliģenci. Domāju, viņš nekad nepielāgautu 1934. gada apvērsumu.” Iespējams, viņam ir taisniiba. Es pats uzskatu – tiesi 15. maijs bija viens no iemesliem, kāpēc Gunārs Meierovics 1993. gadā nekļuva par pirmo atjaunotās Latvijas Valsts prezidentu. Kā-pēc? Vispirms traucēja politiskā matemātika. Pēc 5. Saeimas ievē-lēšanas valdības koalīciju veido-ja divi politiskie spēki – “Latvijas ceļš” un Latvijas Zemnieku sa-vienība. Bija neiespējami pieru-nāt “zemniekus” atdot abus gal-venos amatus – Valsts prezidenta un Ministru prezidenta – vienai koalīcijas partijai, “Latvijas ce-lam”. Bet bija vēl viens iemesls – tautā valdošā vēsturiskā nostal-ģija un emocijas. Jo “zemnie-kiem” bija savs trumpis – Guntis Ulmanis, Kārla Ulmaņa brāla mazdāls. Tā starp diviem vār-diem, diviem simboliem – Ulmanis un Meierovics – uzvarēja Ulmanis, Gunārs Meierovics savu kandidatūru atsauca. Jautā-jums ir, lūk, par ko – ja nebūtu 1934. gada 15. maija un, Alfreda Bērziņa vārdiem izsakoties, pie-cu “labo gadu”, vai arī tad pēc neatkarības atgūšanas vārdam “Ulmanis” būtu tikpat maģiska skaņa kā vārdam “Meierovics”? Diezin vai. Bet tās visas ir manas “spekulācijas” par alternatīvās vēstures tēmām. Domāt jau nav aizliegts.

Bet es, Gunāra Meierovica ie-tekmēs, esmu sācis interesēties par savu uzvārda brāli Klāvu Lorenču. Izrādās, viņš tīcīs arestēts veselas četras reizes. Pirma reizi – cara Krievijā. Izsūtīts uz Sibiri-ju. Otto reizi – pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma, pusgadu pavadijīs soda nometnē savā dzimtajā Liepājā. Trešo reizi viņu arestēja vācu okupācijas vara – par nelegālu politisku darbību. Ceturto reizi – 1951. gadā, nu jau par “pretpadomju darbību”. So-du izciets stingra režīma nō-metnē Irkutskas apgabalā. At-griezies Latvijā 1955. gadā, miris Rīgā 1975. gadā 90 gadu vecumā. Četras valstis, četri aresti. Vēl viens bagāts mūžs, vēl viens Latvijas 20. gadsimta vēstures simbols.

ANNA
ŽĪGURE

Nupat aizvadījām Latvijas neatkarības atjaunošanas 30. gadadienu. Tas notika mierīgāk nekā bija plānots, bet tāpēc tā nepalika bez ievērības. Turklat atlīka laiks atce-rties vēsturi un padomāt arī par to, ka šī nav vienīgā reize, kad latvieši cēlušies cīnā pret ievērojami lielāku pretinieku. Tāds bija arī strēlnieku varonīdarbs Pirmajā pa-sauļes kaļā un Brīvības cīnās. Gan pagājušā gadsimta sākumā, gan beigās notika brīnumi, kam neti-cēja neviens, – atskaitot mūs pa-šus. Tās nebija nejaušības, kā daž-kārt tiražē mūsu nelabvēli. Nācijas gribu uzklasīja un stiprināja ra-došās personības un vadīja kaļa-vadoni.

Ja 20.gadsimta sākumā strēlnie-ki un jaunā armija būtu palikuši bez savas tautas atbalsta, Latvija nebūtu izcīnījusi neatkarību. Ja pagājušā gadsimta beigās Tautas frontes vadītāji un Augstākās Pa-domes deputāti nebūtu jutuši sa-vas tautas atbalstu, neatkarība ne-būtu atjaunota. Pirmajā reizē bija nepieciešami ieroči, griba un gara spēks, otrajā reizē vajadzēja gribu un varenu gara spēku. Nu pienā-kusi trešā reize, kad tautai iespē-jams atbalstīt tos, kuri nes vissma-gāko atbilstības slogu – tie ir pašu izvēlētie un ievēlētie politiķi, spe-ciālisti, ārsti, medicīnas personāls

un ierēdņi, kuri pēc labākās sirds-apziņas cenšas darīt visu, lai mēs pieveiktu arī šo ienaidnieku. Tāpat kā iepriekšējās cīnās vislielāk at-bildība uzlikta cilvēkiem, kuri at-rodas frontes pirmajās līnijās.

Tieši tāpēc šajās skaistajās, bet bažpilnajās maija dienās nedrīkst pauzādēt apziņu, ka esam vienota, izglītota un disciplinēta kultūras nacijā, kas neļaujas noslidēt līdz sociālos tīklos izšķiduša bara lī-menim. Domājot par valsts gaitu 30 gadu gaŗumā, ir jānovērtē, ka šīs krizes laikā mums ir ārkārtīgi paveicies ar “kaļavadoņiem”. Vis-maz no malas raugoties, paliek iespaids, ka vadošie politiķi un atbildīgie dienesti prot sadarboties un uzklasīt cits citu. Tieši tāpēc un, pateicoties sabiedrības discip-līnai, Latvija cīnā ar jauno vīrusu pagaidām spējusi uzrādīt tiešām labu rezultātu. Tomēr, atrodoties frontes pirmajā līnijā, tik milzīgu slodzi un atbildību nevar izturēt bezgalīgi. Tas nodeldē un atnem spēku ievērojami vairāk, nekā dzī-vošana izolācijā, sekojot notiku-miem ar masu saziņas līdzekļu starpniecību.

Pagādām Latvija zaudējusi maz cilvēku dzīvību, salīdzinot ar ci-tām valstīm un arī to upuru skaitu, ko mūsu zemē joprojām palieli-na pārgalvība un nerēķināšanās

ar līdzcilvēkiem – autoavārijas, nāves noslīkstot vai nevērības iz-raisītos ugunsgrēkus.

Sopavasar pirmo reizi vēsturē mūsu valsts vara no ikvienu pie-prasa un lūdz – turieties tālāk cits no cita, mazgājiet rokas un domā-jiet par saviem gados vecajiem tuviniekiem! Tā ir savāda dilemma: tagad, kad jāturas tālāk vie-nam no otra, patiesībā vairāk nekā jebkad ir jāturas kopā! Pasaules mērogā tas nozīmētu globālu sa-darbību, jo nevar iedomāties, ka vīru pieveicams kādā vienā val-stī. No vairākām pusēm dzīrd jau-nu terminu – globālā solidaritātē, nevis globalizācija tās ačgārnajā un barbariski primitīvajā izprat-nē, kā noticis līdz šim. Jaunā vīrusa pārņemtajai pasaulei ir tikai viens glābiņš – izveidot patiesu sadarbi-bu visos līmenos un jomās. Lai līdz tam nonāktu, jāsāk ar domā-šanas maiņu atsevišķās valstīs. Ari pie mums.

Ir daudzas jomas, par kurām jāizlemj jau šodien, kad jaunais korona vīrus vēl nav pieveikts. Cik ilgs laiks paies, līdz mūsu sa-biedrība aptvers, ka viss mainījies un nekas vairs nav un nebūs, kā bijis, atskaitot ļoti retiem cilvē-kiem, un arī viņiem tikai pagai-dām. Man prātā draudzenes vec-māmiņas gudrais jautājums, kad

notika kaut kas nelāgs: “Nezin, ko labu tas atkal nesis?” Latvijai šīs pārbaudījumu laiks var nest lielu labumu, jo esam nelīela valsts un struktūrālās pārmaiņas var notikt ātri – ja būs griba.

Mums pašiem jāsaprot, ka visi-ne tikai globālā mērogā, bet arī savā valstī tik tiesām sežam vienā laivā. Diemžēl, drosi vien jau šo-gad ļoti daudziem valsts un pa-švaldību līmeņu ierēdņiem, arī ra-došajā jomā strādājošajiem un pakalpojuma sferā nodarbinā-tājiem, tai skaitā, piemēram, lielai daļai pārdevēju vairs nebūs darba un līdz ar to iztikas līdzekļu. Nav jābūt tautsaimniekiem, lai sapras-tu, ka valsts budžets ar visiem aiz-ņēmumu miljardiem gluži vien-kārši nespēs tos nodrošināt, jo dīkstāves un bezdarbnieku pa-balsts nevar būt ilgtermiņa projekts. Kaut cik paredzama ir vie-nīgi zemnieku nākotne, jo ēst vienmēr vajadzēs gan mums, gan

politika, slēdzot valstij nevajadzī-gās studiju programmas un uz to rēķina paplašinot tās, kas mums vitāli nepieciešamas jau šobrīd, piemēram, steidzīgi izglītojot dažāda līmeņa medicīnas personālu. Patiesībā daudzas pārmaiņas ne-pieciešams īstenot jau šoruden. Ja gadījumā tas jau notiek, par to būtu vērts informēt sabiedrību. Mūsu politiķiem un visiem darba devējiem jādomā, kā noturēt dar-baspēku Latvijā, lai jauni cilvēki atkal nedotos uz citām valstīm meklēt darbu. Un sabiedrībai pret sprīdiem, kas tagad atgriežas, jāizturas tikpat labvēligi, kā to dara Vecmāniņa un Lienīte iemīlotajā Annas Brigaderes lugā.

Latvija atrodas tāda paša lūzu-ma priekšvakarā, kāds nesagata-voto sabiedrību pārsteidza valsts atjaunošanas pirmajos gados. Cil-vēku dzīve radikali mainījās. To-mēr mūsdienās ir liela priekšrocī-ba – šajos 30 gados ir apkopota pamatīga pieredze un iegūtas zi-nāšanas. Mums nav jāatgriežas pasaulei, kā toreiz. Mēs esam daļa pasaules, un ir svarīgi pierādīt sev un citiem sava dzīvotspēja. Bei-dzot ir radusies iespēja izveidot Latviju par tādu valsti, kurā vi-siem gribas dzīvot, strādāt un drošā vidē audzināt jaunās pa-audzes.

IESPĒJU LAIKS TUVOJAS

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Šogad, 16. maijā, ievērojot visus noteiktos piesardzības noteikumus, Latvijā norisinājās Lielā talka. Līdz šim ikgadējo talku aktīvi atbalstījuši arī mūsu tautieši ārvalstīs, solidārizējoties ar Latviju un veicot uzkopšanas darbus latviešiem nozīmīgās vietās pašreizējās mītnes zemēs. Taču, ievērojot dažādos piesardzības pasākumus, kas virknē Eiropas un pasaules valstu ir daudz stingrāki nekā Latvijā, ārzemju latvieši tika aicināti piedalīties Ideju talkā, rosinot idejas, kā sasniegt mūsu visu kopīgo mērķi – Latvijai kļūt par zaļāko valsti pasaule.

Par Ideju talkas nozīmi stāsta Eiropas Latviešu apvienības vadītāja **Elīna Pinto**: "Ir būtiski skaitīties nākotnē un pievērst uzmanību sabiedrības, īpaši jauniešu, izglītošanai, kuriem nodosim šo valsti, kurā dzīvojam, cerībā, ka viņi spēs to nodot saviem bērniem vēl skaistāku un zaļāku, nekā tas ir šodien."

Elīna Pinto

Ideju talka ir sava veida "prāta vētra", ietverot idejas, piemēram, kā samazināt piesārnojumu Latvijā un pasaulei, kāds iepakojums būtu tas, kas aizstātu plastmasas iepakojumu, kā cīnīties ar klimata pārmaiņām. Ikiens ir aicināts savas idejas sūtīt uz e-pastu: talkas@talkas.lv video formātā vai rakstveidā, un labākās no tām tiks ievietotas Lielās talkas *You Tube* kanālā, mājaslapā un sociālajos tīklīs. Un gaidām arī 19. septembri ar cerību, ka Pasaules talkā atkal varēsim vienoties rīcībā par dzīvi tīrā un sakoptā pasaulei."

Šī gada Lielās talkas vadmotīvs bija "Sakop savu sētu! Tava sēta – Latvija". Talcinieki bija aicināti labiekārtošanas darbus veikt, tākotot vienatnē, divatā vai vienas

Valsts prezidents Egils Levits ar kundzi Andru Leviti piedalās Lielās talkas atklāšanas pasākumā 11. novembrā krastmalā

ģimenes ietvaros. Jaunais talkas formāts sniedza iespēju pavadīt laiku svaigā gaisā, ievērojot visus valstī noteiktos drošības noteikumus.

Valsts prezidents Egils Levits 16. maija rītā 11. novembrā krastmalā atklāja šīgada Lielo talku un devās talkot uz Valkas pusē esošajās Žuldīnās pie Igaunijas robežas.

Valsts prezidents Egils Levits talko Valkā

Uz talkošanu ieradās Egils Levits ar kundzi Andru un Valsts prezidenta kancelejas pārstāvjiem – Valsts prezidenta padomnieci saziņai ar sabiedrību Aivu Rozenbergu, Valsts prezidenta padomnieci ekonomikas politikas jautājumos Alisi Piku un Valsts prezidenta protokola vadītājas vietnieci Skaidriti Zarāni. Viesus sagaidīja Valkas novada domes priekšsēdis Vents Armands Krauklis ar kundzi Līgu. Vispirms prezidents kopā ar pašvaldības vadītāju ieraka "1836" ceļa stabīnu. Zemes īpašniece, 88 gadus vecā un joprojām žiperīgā "Līlu" mājas saimniece Ruta Krole laipni atļāva savā zemes īpašumā ierakt simbolisko ceļa stabīnu. Egils Levits neierasti saviem ikdienas darba pienākumiem, ar darba rīkiem rokās palīdzēja sakopt teritoriju ap nu jau 41. ierakto stabīnu projektā "Aplido, apceļo, apmīlo Latviju".

Biedrības "1836" pārstāvji divarpus gadu laikā devās apkārt Latvijai gar robežu ar mērķi, lai pēc tam ik pa 20 kilometriem to iezīmētu ar speciāliem stabīniem. To ierakšana un tuvākās apkārtnes sakopšana ir viens no veidiem, kā Latvijā veicināt vides tūrismu.

"Mums ir liels prieks, ka arī prezidents šodien ierok savu stabīnu, un tas ir tiešām, es teiktu, īpašs brīdis, mūsu ceļa attīstībā, un tā ir sajūta un ticība, ka šis ceļš tiešām varētu kādu dienu būt atzīts un cilvēki ietu pa viņu, ne tikai latviešu, bet varbūt arī kāds ārzemju cilvēks," saka biedrības "1836" vadītājs Enriko Podnieks.

Pēc strādāšanas viesi devās uz Valkas pilsētas kultūras namu, kur prezidents parakstījās Valkas novada viesu grāmatā. Pēc pudsienām viesi devās uz SIA *Pepi Rer* jauno rāzošanas ēku, kur notika tikšanās – diskusija ar uzņēmējiem, pašvaldības un nevalsts organizāciju pārstāvjiem par Valkas novada attīstību. Vizīte noslēdzās Valkas novadpētniecības mūzejā.

Aicina nemt vērā Otrajā pasaules karā gūtās mācības

8. maijā, atzīmējot Otrā pasaules karā beigu 75. gadadienu, ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs piedāvājis Igaunijas organizētā ANO Drošības padomes sanāksmē par gūtajām mācībām no

Otrā pasaules karā starptautiskās drošības un tiesiskuma kontekstā.

Ministrs atgādināja, ka Latvija un vairākām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm Otrā pasaules karā beigas nenesa atbrivošanu. Brīvības vietā Latvija tika okupēta un piedzīvoja totālitāra režima represijas un apspiestību. Otrais pasaules karš Latvijai beidzās gandrīz piecdesmit gadus vēlāk. Tādējādi Latvija nebija klāt Apvienoto Nāciju Organizācijas dibināšanā 1945. gadā. E. Rinkēvičs apliecināja ANO lomu starptautiskās kārtības un tiesiskuma nodrošināšanā, lai nepieļautu valstu suverēnītātēs un teritoriālās integrītātēs pārkāpšanu. Ministrs pasvītroja, ka daudzpusējās attiecības (multilaterālisms) ir būtisks garants miera un drošības saglabāšanai.

Latvijas un Lietuvas Ārlietu ministriju Baltu balvas 2020 konkurs

Latvijas un Lietuvas Ārlietu ministrijas izsludina pieteikšanos konkursā Baltu balvai. Baltu balvas mērķis ir novērtēt individuālo izcilību un sasniegumus latviešu-lietuviešu valodas un lietuviešu-latviešu valodas tulkojumos, latviešu un lietuviešu valodas apmācībā un abu valodu lietošanas veicināšanā, ieguldījumu pētījumos par Latvijas un Lietuvas materiālo un nemateriālo kultūras, un vēsturisko mantojumu, kā arī pētnieciskajā žurnālistikā par Latvijas un Lietuvas vēsturi, kultūru un tūrismu. Saskaņā ar Baltu balvas statūtiem balvai var nominēt gan atsevišķas personas, gan institūcijas, kas ir sniegušas savu ārtavu iepriekšminētajās jomās. Lēmumu par uzvarētāju žūrija pieņems šī gada augustā. 2020. gada Baltu balvas ieguvēju Latvijas un Lietuvas Ārlietu ministri pazīnos rudens sākumā un apbalvos ceremonijā, kas šogad notiks Latvijā.

Pārrunā zinātnieku darbu pie vīrusa izpētes
Valsts prezidents Egils Levits sazinājās ar Izraēlas prezidentu Reuvenu Rivlinu (*H. E. Mr Reuven Rivlin*). Abi prezidenti pārrunāja labās un stabilas Latvijas un Izraēlas divpusējās attiecības, pievēršoties tam, kā abas valstis un starptautiskā sabiedrība ir vienojušies cīņā ar vīrusu. E. Levits un R. Rivlins pārrunāja abu valstu zinātnieku darbu pie vīrusa izpētes un potenciālās vakcīnas radošanas. Levits informēja, ka no 15. maija, Baltijas valstis atver iekšējās robežas cilvēku kustībai. "Klūsim par pirmo telpu Eiropā, kas tagad atvērtā savstarpejai kustībai, par tādu kā "mazo Šengenu", tas ir kļuvis iespējams savlaicīgo ierobežojumu un sabiedrības disciplinētības dēļ," sacīja Levits.

Neredzu iespēju, kā atvieglojumi varētu pazust vispār"

Tūrisma nozarē pieprasījums būs atkarīgs no tā, cik droši būs pakalpojumi vīrusa pandēmijā, diskusijā "Restartēt Rīgu!" par tūrisma aktuālītātēm sacīja Veselības ministrijas galvenais infektologs Uga Dumpis.

SPILGTS CITĀTS

Latvija veiksmīgi raida bultas pret vīrusu

Bijušais Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs, politologs **Nils Muižnieks** laikrakstā *Diena* intervijā runā par pandēmijas laika cilvēktiesībām, riskiem, risinājumiem, mūsu veselības sistēmu u.c. Mūsu lasītāju ieskatam daži fragmenti no Muižnieka secinājumiem:

Pandēmijas laikā visi esam vienā laivā, nav tā, ka bagātie vai baltie, vai kaut kāda īpaši privileģēta grupa var aizsargāties, ja citi pakļauti riskam. Mēs visi esam pakļauti riskam, ja kāds ir pakļauts riskam. Tas ir unikāls gadījums. Ja ekonomiskās krizes laikā daži kļuva vēl bagātāki, citi kļuva nabagāki, šajā gadījumā ciest var ikviens.

Ja skatāmies uz Latviju, mēs diezgan veiksmīgi pārciešam šo laiku – ar diezgan mazu saslimušo un mirušo skaitu. Tas faktiski ir zināms pārsteigums,

nemot vērā, ka mūsu veselības sistēma ir ļoti vārga. Tā tikusi ļoti maz finansēta, ļoti daudzi ārsti un medmāsas ir aizbraukuši prom, mēs investējam ārkārtīgi maz mūsu veselības aizsardzības sistēmā. Un iespējams, ka tāpēc bija politiski gudri, zinot, cik mums vārga tā sistēma, tik ātri un izlēmīgi rīkoties. Citādi sistēma būtu ātri sabrukusi. Bet jācer, ka tad, kad krize beigsies, mēs nopietnāk domāsim, kāda veselības aprūpes sistēma mums ir vajadzīga, lai mums nevajadzētu bažīties, ka viss var sabrukt, ja būs nākamā pandēmija. Tātad šis ir arī atgādinājums, ka tiesības uz veselību, uz veselības aprūpi un sociālo nodrošinājumu ir ārkārtīgi svarīgas. Jādomā, ka mēs šīs tiesības varam iestenot labāk tā, lai neierobežotu citas tiesības. (..)

Ari finanču jomā mums laba situācija – milzīgs plūss, ka mūsu kreditreitings tieši pirms krizes tika uzlabots, jo ar visām naudas atmazgāšanas lietām samērā veiksmīgi tikām galā, – tas atļauj mums aizņemties naudu ar maziem procentiem. Es domāju, ka tas dos daudz lielāku rīcības brīvību valdībai amortizēt krizes negatīvās sekas. Daudzās citās valstis tā nav. Teiksim, Italiķā, citās valstis, kur jau tā ir milzīgs parāds, ir grūti aizņemties naudu – grūti iedomāties, kā viņi varēs risināt visas pēcpandēmijas problēmas.

Nilam Muižniekam tika jautāts, vai striktus pasākumus vīrusa ierobežošanai ievērot var tikai totālitārā valstī, kā tas ir Ķīna.

Domāju, ka nevajag pārāk izskaitināt Ķīnas it kā veiksmīgo pieņēru. Ārsti un citi, kas meģināja raisīt trauksmes signālus, ļoti ātri tika aplūdināti, represēti. Līdz ar to pandēmija izplatījās ātrāk un plašāk nekā tad, ja tur būtu bijusi vārda brīvība. Tīmeklī pīeejami arī video, kas rāda, ka Ķīnas varas iestādes aizmetināja vai nobloķēja blokmājas izējas durvis, lai cilvēki būtu spiesti palikt iekšā. Represiju cena dažākār ir lielāka nekā mēs domājam.

Eiropā mums tomēr ir likumi, normas un tradīcijas. Lai arī, protams, ir oportūni, kas izmanto jebku krizi, jebku pandēmiju, lai sagrābtu varu un vērstos pret saviem kritiķiem. To mēs redzam Ungārijā, Turcijā, Azerbaidžānā, Krievijā un citās valstīs. Bet viņi to darīja pirms tam, un viņi to darīs arī pēc tam. Vienkārši pandēmija viņiem dod papildu iespēju vērsties pret saviem kritiķiem un nostiprināt savu autoritāro varu.

Veselības ministrijas galvenais infektologs Uga Dumpis

Uz cilvēkiem izmēģināto vīrusa vakcīnu rezultāti – iepriecinoši

ASV biotechnoloģiju uzņēmums *Moderna*, kas, sadarbojoties ar Nacionālo veselības institūtu, izstrādājis Covid-19 iespējamo vakcīnu, paziņojis, ka pirmie vakcīnas testi uz cilvēkiem uzrāda pozitīvus rezultātus, ziņo CNN. Ja arī turpmākās pētījumi noritēs veiksmīgi, vīrusa vakcīna varētu būt pieejama sabiedrībai jau janvārī, CNN sacīja *Moderna* pārstāvis Tals Zaks. "Šis ir lieliskas ziņas, tās, mūsuprāt, daudzi ir gaidījuši ilgu laiku," stāsta Zaks. Šie agrinie dati ir iegūti no kliniskā pētījuma pirmās fazes, kurā parasti tiek testēti nelieli skaits cilvēku, un galvenā uzmanība tiek pievērsta tam, vai vakcīna ir droša un izraisa imūno reakciju.

(Turpinājums 4. lpp.)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Lai kaut mazliet uzlabotu sa-drūmošo Krievijas Federācijas pavalstnieku noskoņojumu, ko izraisījusi Kremla vadības bez-spēcība koronavīrusa pandēmijas apkarošanā, materiālā stāvo-kļa paslītināšanās un vispār bai-gas nojautas, tagad palīgā tiek saukta militārā dižošanās un Dievs.

Maskavas pievārtē, Odincovas rajonā, tuvojas noslēgumam Krievijas bruņoto spēku pareizticīgās katedrāles būvdarbi. Šis iespāidīgais dievnams slejas 95 metru augstumā, ir pasaule ceturtā lie-lākā pareizticīgo katedrāle un

spēj užņemt 6000 dievlūdzējus.

Milzu ikonas ataino "svētos aizgādņus un aizgādnes", kas 1000 gadu gaitā stāv sardzē par matušku Krievzemi.

Nu paeit 75 gadi kopš uzvaras "Lielajā Tēvijas kaŗā", un tiek no-klusēts fakts, ka šī vācu-padomju kaŗa sākumposmā Staļina impe-riju aizstāvēja absolūti "bezdie-vīgs" kaŗaspēks – "strādnieku-zem-nieku Sarkanā armija", īsināti RKKA (*raboče-krestjankaja Kras-naja armija*), un tikai 1943. gadā tika ieviesti uzpleči un daži "ca-riski" atrībūti.

Tieši 9. maija priekšvakarā sa-

karā ar šo katedrāli notika divi loti zīmīgi skandāli: mozaikas, kam bija jāataino "Krimas at-gūšana" un "Uzvara Tēvijas kaŗā", bija jau "iestrādāti" Vladimira Putina un Josifa Staļina attēli. Tas nu šķita par daudz, un pats "nācijas līderis" lika saprast, ka vēl nav pienācis laiks, lai pienācīgi cildinātu izcīlas personības.

Toties tagad Krievijas aizsardzības ministrs Sergejs Šoigu acīmredzot uzskata, ka pienācis īstais laiks atgādināt, ka ģeopoliti-skā pretstāve arī pandēmijas ēnā turpinās un arī plašai publīkai jāparāda, ka "kolektīvajiem

Sergeja Šoigu četri pīlāri VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Rietumiem" ir no kā baidīties.

Šim nolūkam acīmredzot pa-

starpiņā kalpo Vladislava Šuri-

gina raksts vietnē *zavtra.ru*.

Viņ

liek saprast, ka Sergejam Šoigu

nu ir, var teikt, četri pīlāri, uz

kurjiem balstās Krievijas aizsardzības loks: Krimas pussala, Ka-

liningradas (bij. Kēnigsbergas)

apgbals, Hmeimas milzu baze

Sirija (!) un Putina valstības zie-

meļaustrumu "spice" – Kamčat-

ka, kur tagad tiek koncentrēts

milzu arsenāls: piekrastes raķe-

šu kompleksi "Bastion" un "Bal".

Šie kompleksi esot apgādāti ar

virsskaņas pretkuģu raķetēm

"Onix". Un turpat Kamčatkā, kur atrodas Klusā okeāna flotes atomzemūdenu baze Vasjuganska, "varot tikt izvērstas bargās raķetes "Poseidon" – "atriebes ie-rocis", kā tos dēvē amerikāni," raksta Šurigins.

Šie četri Sergeja Šoigu pīlāri, teikts rakstā, nodrošina Krie-vijai to, ko amerikāni dēvē par A2AD – *anti-access and area denial*.

Bet diez vai šie četri pīlāri pa-sargās Krieviju no pašmāju fi-ziskās un psichiskās nedrošī-bas, no likstām, ko koronavīrus tikai saasina.

SALLIJA
BENFELDE

Divas kopienas un kādas ietekmes anatomija

Pēc Latvijas televīzijas zinu-dienesta pasūtinājuma veiktās pētījumu centra SKDS aptaujas rezultāti par to, vai iedzīvotājai uzticas oficiālo iestāžu un spe-ciālistu paustajam par Covid-19, nepārsteidz – tie parāda, ka iedzīvotājai vairāk uzticas speciā-listiem nekā politiķiem un ka krievvalodīgie vairāk tic Jurijam Perevoščikovam, savukārt latviešu valodā runājošie – Ugam Dumpim. Tas, ka krievvalodīgajai auditorijai ir citi kritēriji un valsts paustā informācija gan-drīz netiek ievērota, bija labi redzams krizes sākumā – kamēr Krievijas prezidents Putins ne-aicināja uzmanīties, jo vīruss ir bīstams, daudzi ierobežojumus klaji ignorēja. Citiem vārdiem sakot, Covid-19 krize vēlreiz spilgti apliecināja, ka Latvijā dzīvo divas atšķirīgas kopienas ar acīm-redzamīt pilnīgi atšķirigu izpratni par jebko valstī notiekošo.

Jāteic, ka populārāko un ne-populārāko Latvijas ministru sa-rakstā SKDS aptaujā nav pagu-vis ieklūt ministrs, kurš ir pavei-cis "lielu darbu", lai plaida starp abām kopienām tikai padziļinā-to, proti, iekšlietu ministrs Sandis Girgens no partijas KPV LV ar atšķirīgo pieeju, ko atļaut vai neatļaut, atzīmējot 1., 4., 8. un 9. maiju, manuprāt, ir loti skaidri novilcis robežu, ko drīkst un ko nedrīkst darīt viena vai otra kopiena. 1. maijā, Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas dienā, Latvijas otrajā dzimšanas dienā 4. maijā un 8. maijā, Nacisma sagraoves un Otrā pasaules kaŗa upuru piemiņas die-nā, noteiktie ierobežojumi bija jāievēro visiem. Tas bija paša-protami, jo tie ieviesti ne jau po-lītisku, bet gan epidemioloģisku apsvērumu dēļ. Diemžēl 9. maijā tika prasita noteiktā divu metru distance, bet pulcēšanās ierobežojumi tika ignorēti. Protams, pārmest policistiem, kuŗu pie Uzvaras pieminekļa Rīgā netrū-ka, ir nevietā, jo viņi tikai izpil-dija pavēles.

Laikam ir veltīgi mēģināt sa-prast iekšlietu ministra pamato-jumu, kāpēc cilvēki pie Uzvaras pieminekļa Rīgā drīkstēja pulcē-ties. Skaidrojumi, ka "tādos svēt-kos policija taču nevar likt barje-ras" un ka "tad jau būtu vajadzīgi arī policijas sunī" un vēl kādi pa-pildīdzekļi, izklausījās vismaz divaini. It sevišķi tāpēc, ka lidz šim, piemēram, 16. martā tas bieži tīcis darīts pie Brīvības pie-minekļa. Domāju, ka premjer-ministra Krišjāna Kariņa, tāpat kā Saeimas deputātu prasība mi-nistram sniegt paskaidrojumu par Valsts policijas darbu 9. mai-jā nekādu skaidrību nevieš, jo tas nemainīs politiķa Girģena do-māšanas veidu un izpratni par tiesiskumu. Protams, var piepra-sīt iekšlietu ministra demisiju, bet nedomāju, ka tas ir iespējams. KPV LV nav uzticamākais koalīcijas valdības partneris, un vēl lielāka valdības "šūpošanās" kri-zes laikā ir bīstama.

Tomēr tiesiskuma un epidemioloģiskās drošības neievēro-šana nav vienīgā problēma. Ma-nuprāt, nopietnas notikušā sekas ir plaiss un savstarpējās nepati-kas padziļināšanās starp abām kopienām un arī latviešu valodā runājošās kopienas starpā. Dis-kusijas sociālajos tīklos liecināja, ka zināšanas par Otru pasaules kaŗu un tā vēstures interpretāciju ir tik dažāda, ka varētu domāt – katrs runā par pavisam citu kaŗu. Vienas kopienas mierīmīgākie diskutētāji atgādināja, ka Otrā pasaules kaŗa beigas Eiropā at-zīmē 8. maijā, otrs atbildēja, ka arī Vācijā atzīmē kaŗa beigas. Pēc atgādinājuma, ka Vācija atzīmē 8., nevis 9. maiju, sekoja atbildes, ka jādzīvo taču draudzīgi, nav nozīmes, kāda katram tautība un pilsonība un ka galvenais ir tas, ka karš beidzās. Tālāk sekoja iebildes, ka Latvijā vienu okupā-ciju nomainīja otra un ka kaŗu sāka Staļina un Hitlera vieno-šanās, tādēļ Latvija var atzīmēt, ka beidzās Otrais pasaules kaŗs, bet ne jau Lielā Tēvijas kaŗa

beigas, kas iezīmēja Latvijas oku-pāciiju. Tālāk sekoja izaicinoši paziņojumi, ka kaŗu "uzvarējām mēs, nevis kaut kādi Rietumi" un ka "mēs te esam un būsim, un Latvijas drīz vairs nebūs". Disku-siju tālākais atstāsts nav nepie-ciešams – abu pušu pārstāvji at-vadījās ar vērtējumiem "fašisti", "šovinisti", "Staļina sekotāji" un tamlidzīgi.

Tas, ka daudzi nezina vai ne-grīb zināt Otrā pasaules kaŗa vēsturi un, savos prātos sekojot Putina paustajai ideoloģijai, lab-prāt "pārraksta" vēsturi, nav ne-kas jauns. Biedējoši ir tas, ka daudzi no viņiem dzīvo mums blakus un šādi pasākumi uzjun-di ikdienā piemirsto vai noslēp-to pārākuma apzinu, nepatiku, pat naidu pret Latviju. Un, protams, arī latviešu kopiena tā zau-dē vēlmi veidot kopīgu pilsonis-ko sabiedrību ar kopīgām vērtī-bām, un sabiedrībā joprojām pastāv divas frontes puses, kas varbūt var vienoties, cepot šā-sliku un dzerot alu Jāņos, bet ne veidojot kopīgu Latviju.

Vērts atcerēties arī to, ka daudzi, turklāt ne tikai krievu valodā runājošie Latvijas iedzīvotāji informāciju iegūst arī no Krievijas medijiem, it sevišķi no Krievijas televīziju kanaliem. Raidī-jumiem, kuŗi ir politiski orientēti un kur Kremla vēlmes ir labi redzamas, latviešu kopiena gan īsti neuzticas un "vienīgo patie-sību" tajos, cerams, meklē nedau-dzi, ar savdabīgu izpratni apvel-tīti cilvēki. Tomēr ir raidījumi, kuŗos par politiku netiek runāts, piemēram, ir tāds arī Latvijā visai populārs raidījums "Dzīvot vese-ligi", kuŗu vada kāda daktere Mališeva. Viņa jau 23 gadus Krievijas TV kanalos ir, tā teikt, veselības guru. Izglītību ieguvusi PSRS, ir medicīnas zinātņu doktore un, pēc pašas apgalvojumiem, bieži piedalās zinātniskās konferēcēs ārzemēs. Tomēr – vai viss ir tik vienkārši? Viens no zināmākajiem Krievijas opozīcijas lide-riem, jurists Aleksejs Navaļnījs

kanālā *youtube.com* publicē ma-teriālus, kuŗos atmasko ar Kremlie-cieši saistītu cilvēku darbību. Iz-rādās, Jelenai Mališevai Amerikā, 20 km no Manhatanas, pie Hudzonas upes, pieder neaptve-rami grezna savrupmāja, kuŗu viņa nopirkusi 2016. gadā par 6,4 miljoniem dolaru. Videosi-žetā var apskatīt mājas interjeru, kas laistās zeltā un marmorā. Izrādās, dokumenti apliecina, "tautas dakteri" Mališevai nāk milzīgs atalgojums no Krievijas valsts budžeta. Kāpēc? Atbildi var sanemt, noskatoties kaut vai tikai dažus fragmentus no viņas raidījumos paustā. Pirmkārt, viņa ir kļuvusi par Krievijas publis-kās vides "galveno ekspertu"

Covid-19 jautājumos, un viņas apgalvojumi, maigi izsakoties, ir vismaz divaini, ja ne melīgi. Proti, sākumā Krievijas vara ar Putini priekšgalā apgalvoja, ka vīruss ir parastā gripa un ka to izdomājuši Rietumi, lai grautu Krievijas ekonomiku, un Mališeva atbalstīja šo nostāju. Izrādās, viņa ar savām atziņām Kremlim ir "piespēlējusi", pie-mēram, pensijas vecuma paaugstīnāšanas jautājumā. 2018. gada rudenī Putins gribēja pensijas vecumu paaugstināt līdz 67 ga-

diem, bet iedzīvotāju plašie pro-testi šo ieceri pilnībā neļāva veikt. Mališeva Putina plānus publiski komentēja, norādot, ka, tik agri aizejot pensijā, sievietēm 30 – 40 gadus lāgā vairs nav ko darīt, tāpēc būtu ļoti pareizi, ja sievietes pensija aizietu 67 gadu vecumā. "Tautas dakteri", izrādās, ir ne tikai atklāta Putina *fane*, bet bijusi arī politiķa, Maskavas mēra Sergeja Sobjanina, varētu teikt, slepenā PR kam-pānas balstītāja, par ko sanēmusi milzu summas. Navaļnija veido-tajā videosižetā ir fragments, kurā Mališeva pavisam kočeti publiski atzīst, cik ļoti mīl un dievina Maskavas mēru.

Kādēļ tik daudz rakstu par šo

"dakteri"? Viņas raidījumi ir skatāmi arī Latvijā, un, kā jau minēju, viņai kā medīķei uzticas un tos skatās arī latviešu kopie-nā. Jā, tas nav nekas īpaši jauns – izmantot kādas jomas speciālis-tus politiku interesēs, par to labi samaksājot. Un, protams, tā no-tiek ne tikai Krievijā.

Alekseja Navaļnija gatavotais

videosižets ir krievu valodā,

bet aplūkot nofilmēto grezno sav-

rupnamu pie Hudzonas var jeb-

kuš, ja ir tāda vēlešanās.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

IN MEMORIAM

MĀRA ZIRNĪTE

Pateicoties viņa jaunībai un azar tam, daudzjiem latviešiem izdevās izklūt no Otrā pasaules kara un nonākt miera ostā Zviedrijā. 1943. gada 5. novembrī, tikko nosvinējus 21. dzimšanas dienu, viņš pirmoreiz šķērsoja jūru. Aizbrauca vairāki puiši iesaucamajos gados. Toreiz viņi laivu vadīja divatā ar jūrskolas biedru Eduardu Andersonu, kurū pēc pāris gadiem Latvijas krastā notvēra un čekā nobendēja. Pēteris Jansons liktenis bija laimīgāks.

Pēteris Jansons dzimis Pabažos, 1943. gadā Rigā beidza Jūrskolu un ieguva mašīnista diplому. Uz kuģa nostrādāja jūrskolas prakses laiku, kamēr kaš vēl nebija pārnēmis Latviju. Tallinā no kuģa nobēga, lai nepaliktu pie krieviem. Negribēdams kaot ne vienā, ne otrā pusē, viņš izvēlējās ceļu pāri jūrai. Un pēc tam glāba citus, iesaistoties Latvijas Centrālās padomes organizētajā bēglu laivu pārvešanā.

Ieskatu viņa briesmu pilnajā ceļā var gūt Valentīnes Lasmanes sakārtotajā grāmatā "Pāri jūrai. 44./45. g." (Memento, 1990). Starp 130 liecinieku atmiņām lasāms arī Pēteris Jansons ar segvārdu Mārtiņš rakstītais stāsts par "Zvejnieka" 1944. gada 8. oktobra reisu.

Pēteris tikko atbraucis no Slites uzņemt bēglus Ģipkā, un problēmas sākas jau krastā – sagaida cilvēku pūlis kā tirgū: "Redzēju, ka pēdējais laiks doties ceļā, jo laiva bija pilna līdz malām. Tūdaļ devu pavēli braukt prom, bet pēc šīs paveles atkal sākās negals: dažām krastā bija palikuši radi un citi līdzbrauceji. Meitene vieglā tērpā, kas bija pavadījusi savus draugus, vaimanāja, lai laižot malā."

Sajā "Zvejnieka" reisā 150 cilvēku vietā tika pārvesti 273 cilvēki. "Reālītātē bija tāda, ka laivas dibenā sāka kāpt ūdens, ko pumpis vairs nespēja rēgulet. Motors sāka sprauslot, laivas stāvoklis acīmredzami paslīktinājās. Saņēmos un devu pavēli: mest pāri laivas malai visu lieko, bet braucēji tikai sēdēja un neko nedarija. Braucējos bija daži legionāri ar ieročiem. Tad devu pavēli šiem puišiem atbrīvot laivu no smagā sloga... Norietošās saules staros straumē pazuda koferi, mēteļi, segas... Braucēju sejas bija apmulsušas. Arvien vēl likās, ka ļaudis neapjauš, kur īsti viņi atrodas un kāds liktenis viņus var sagaidīt..."

Kad atausa diena, redzēju, ka no laivas brīvā deķa bija tikai daži centimetri, kas peldēja virs ūdens. Jūra kļuva nemierīga. Vilņu vagas palielinājās. Pumpis sāka streikot, ūdens atkal sāka krāties laivas dibenā. Braucējiem atkal dzīvības karājās šnoritē. Pumpis apstājās. Jāsalabo! Cītādi – beigas. Bija gan padomi, gan palīdzētāji. Pats slavenais nervu ķirurgs Dr. Dolietis kērās pie darba. Strādājot savainoju īkšķi, bet to, protams, neievēroju. Ūn tad – izdevās! Salaboja. Pirmais uzdevums bija atbrīvot laivu no ūdens, un, kam tik bija spēks, tie palīdzēja pamīsus vien."

Pēteris Jansons, 1943 // Foto: Nacionālās Muzejā vēstures krājums

Pēteris atceras šī brauciena negaidīto beigu akordu: "Kad pie nācām pie ostas, nokliedzu, lai visi paliek savās vietās, sēzot vai stāvot, jo arī te vēl varēja notikt nelaimē. Kāds jauneklis, kas sēdēja laivas priekšgalā, it kā pamodās. Redzēju, ka viņš to koferi, uz kā bija atbalstījis pussnaudus, pacēla un iesvieda ūdeni. Kāpēc? Vai viņš bija atcerējies manu pavēli iepriekšējā naktī – mest mantas pāri bortam?"

Pēteris Jansons pāri jūrai veda cilvēkus vairāk nekā 28 reizes.

Un dzīvības risks bija vienmēr. Palidzēja viņa techniskās prasmes – neskaitāmas reizes laivas labotas un atjaunotas, viņš prata ar tām apieties. Cilvēki viņa vadītajās laivās vienmēr sasniedza mērķi.

Nenoteiktajā un briesmu pilnajā laikā Pēteris Jansons bija sa-

stapis savu sargēngeli – Gotlandes meiteni Ingu, ar kurū kopā pēc tam uzaudzināja dēlu, meitu un mazmeitu. Dzīvodams Zviedrijā, viņš vadīja privāto termo-elementu ražošanas uzņēmumu, ko, aizejot pensijā, atstāja man-

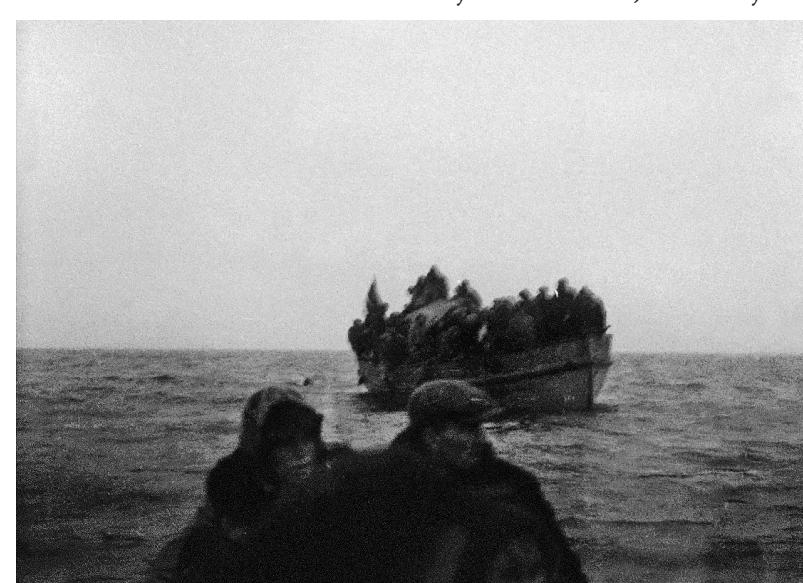
tojumā bērniem. Abi ar sievu no Stokholmas atgriezās Gotlandē, lai mūža nogali dzīvotu 300 gadus vecajā sievas senču namīnā, ko atjaunoja pats saviem spēkiem.

Nekad Pēteris nesamierinājās ar dzimtenes zaudējumu. Viņš bija izgudrojis paņēmienu, kā sūtīt vestis uz okupēto Latviju – ievietojis plastmasas vāciņos mazā formāta avīzīti "Brīvība", piestiprināja to ar ūdeņradi pildītiem balonīniem un pie vajadzīgā vēja virziena laida pāri jūrai uz Kurzemē. Vai kāds sūtījumus saņema – nav zināms. Tomēr tas šķietami saistīja ar dzimteni, kur palika māte, tēvs, divas māsas. Ūn kur viņš nekad dzīvot vairs neatgriezās.

Latvijā viņu godināja 1999. gadā, kad trim bēglu laivu vadītājiem – Pēterim Jansonam, Laimonim Pētersonam un Ērikam Tomsonam pasniedza Triju zvaigžņu ordeni. Pēteris Jansons viesojās Latvijā arī 2000. gada 10. augustā, kad piedalījās piemiņas zīmes "Cerību burā" svinīgā atlāšanā Jūrkalnes krastā, no kurā pirms 56 gadiem nakts tumsā atīras laivas.

Zviedrijā aizritēja viņa mūža lielākā daļa, un vislabāk viņš jutās savas dzīvesbiedres Ingas dzimtajā Gotlandē: "Pie mums jau rozes zied līdz Ziemsvētkiem. Vasarā uzsilst visa tā sala, ūdens apkārt ir silts. Kamēr tas atdzies, Visbijā zied rozes līdz Ziemsvētkiem. Gotlande ir ļoti jauka vieta, kur dzīvot."

Pirmā mutvārdū vēstures pētnieku intervija ar Pēteri Jansonu notika 1996. gadā Stokholmā, turpinājās 2010. un 2011. gadā Gotlandē. Pēteris Jansons ilgus

Laivas uz Gotlandi, 1944 // Foto: F. Forstmanis

// Foto: Dāvids Holmerts

Pēteris Jansons piemiņai

1922. gada 5. novembris – 2020. gada 30. aprīlis

gadus klusēja. Pārcēlāju kustība bija saistīta ar Zviedrijas izlūk-dienestu, kas noteica informācijas slepenību. Mēs tikāmies tad, kad pēc 50 gadiem bija iestājies noilgums un Pēteris Jansons varēja savas atmiņas atklāt.

Ar izstāstītajām atmiņām viņš atguva savu vietu dzimtenē. Viņš atdāvināja pētniekiem ilgi glabāto jūrnieka cepuri, frenci un no Latvijas saņemtās vēstules. Tuvinieku Latvijā viņam vairs nebija. Piemiņas lietas saņēma mūzejs un pētniecības centrs "Latvieši pasaule". Pēteris Jansona jūrnieka cepure šāgada maijā mūzeja tiek izcelta par "Mēneša priekšmetu".

Pēteris Jansona atmiņu stāsts lasāms dzīvesstāstu pētnieku veidotajā grāmatā "Mēs nebraucām uz Zviedriju, lai klūtu par zviedriem" (sastādījusi Baiba Bela, 2010). Tagad Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūtā tiek gatavots izdošanai atmiņu krājumā "Bezbailīgie", kurā būs lasāms arī Pēteris Jansona dzīvesstāsts.

Savā mūžā viņš nepiedzīvoja lielu slavu un godināšanu, kādu būtu pelnījis par nesavīgo cilvēku glābšanu jauniābā. Tomēr viņam laimējās nodzīvot garu mūžu milestībā un mierā, kāds nebija lemts tiem laivu pārcēlājiem un Latvijas Centrālās padomes dalībniekiem, kas pēc kaŗa palika vai atgriezās Latvijā.

Zviedrijā vēl dzīvo cilvēki, kas atceras savu pārcēlāju. Pirms 75 gadiem izglābtās dzīvības ir viņa mūža piemineklis. Gaišu Aizsaules ceļu Pēterim Jansonam!

Pēteris Jansona urna rudens pusē tiks guldīta Rutes kapsētā, Gotlandē.

Līdzjutību tuviniekiem teic Latvijas mutvārdū vēstures pētnieku asociācija "Dzīvesstāsts", mūzejs "Latvieši pasaule", Andreja Eglīša Latviešu Nacionālais fonds Zviedrijā un Zviedrijas latviešu apvienība.

INESE RAUBIŠĶE

Rīgā iecerēts visnotāl intere-sants pasākums – īru rakstnieka Džeimsa Džoisa (1882 – 1941) un viņa darba "Uliss" (1922) piemiņai veltīta konference un "variācija par Blūma dienas svī-tīgo gājienu Latvijā". Šīs iniciā-tīvas autors ir Atis Lejiņš – LR 13. Saeimas deputāts, LŽA Goda doktors politoloģijā.

Kā radās šī iecere?

Atis Lejiņš. Tā ir gaŗa vēsture, kas aizsākās 1968. gadā Zviedrijā, kur satiku literātu Juri Kronbergu, kurš man saka: "Klausies, ir noti-cis brīnumis. Tu esi lasījis "Uliss"? Es: "Kas tas tāds?" Un tad viņš man izstāstīja, ka izdota Dzintara Soduma latviešu valodā iztulkota Džeimsa Džoisa grāmata "Uliss". Šī grāmata tika izdota 1922. ga-dā Parīzē, bet daudzas valstis to ilgi nelāva publicēt (ASV atļāva tikai 1933. gadā (!), Anglijā – tikai 1936. gadā, Irija – aizv. gs. 60. ga-dos; izdot un izplatīt bija aizliegts arī Padomju Savienībā un, pro-tams, Latvijā tā bija aizliegta kā trimdas izdevums, taču pa dru-skai to izdevās *ieplūdināt*). O, tas mani ieinteresēja! Un, aizbraucis uz Ameriku, Nujorkā latviešu grā-matu galda nopirku šo grāmatu. Sāku lasīt – oi! Intrigejoši! At-griezies Eiropā, "Uliss" aizdevu Dagmārai Vallenai. Pagāja četri vai pieci gadi līdz dabūju to atpa-kal un varēju turpināt lasīt. Taču

tad es sapratu – pag, šītais nav priekš manis. Kāda te Odiseja? Cilveki vienu dienu staigā pa Dublinas ielām. Nē, arī valoda pārāk grūta. Varētu teikt, ka es "Uliss" izlasīju pa diagonāli, jo labprāt gribēju zināt, kas īsti tur ir.

Taču, laikam ejot, grāmata par sevi atgādināja ... bijuši tik daudzi iedvesmas strāvojumi, ka pašam grūti saprast – kāpēc? Iriju apmek-lēju pāris reizes, arī ar šīs valsts prezidentu esmu ticies (viesojoties Latvijā, viņš atstāja ļoti labu iespaidu arī uz mani). Pagājušā gada martā tiku uzaicināts uz Īrijas vēstniecības Latvijā rīkoto pie-nemšanu, kur man gadījās uzzi-nāt par *Bloomsday* – 1904. gada 16. jūnijis ir diena, kad Dublinā risinās Džoisa romāna "Uliss" darbība. Savulaik šīs datums bija personīgi svarīgs pašam rakst-niekam, bet tagad – viņa talanta cienītajiem visā pasaule. 16. jūnijis Īrijas galvaspilsētā, un ne tikai tur, tiek svinēts kā *Bloomsday* – Blūma diena, kad Džoisa talanta cienītāji iziet ielās, daudzi tērpu-šies karala Eduarda VII valdiša-nas laika tērpos un izspēlē ainiņas no romāna atbilstošajās pilsētas vietās...

Un man iešāvās prātā, ka *Blooms-day* var sariķot arī Latvijā. Džoiss tomēr ir atstājis ievērojamās pēdas pasaules literātūrā, un beigu bei-gās tik daudz mūsu tautiesu dzīvo Irija. Uzrunāju LNB direktoru

Džeimss Džoiss (James Joyce)

Dzintars Sodums

Andri Vilku, vai ko tādu mēs va-retu organizēt bibliotēkā ... Vil-kam iecere patika, bet diemžel konkētajā dienā (16. jūnijā) Na-cionālajā bibliotēkā bija paredzēts jau cits pasākums. Runajot ar vie-nu, otru un trešo, tika atrasta kon-ferences norises vieta – Latvijas Uni-versitātes Akadēmiskais centrs – Zinātnu māja.

Iepazistoties ar konferences programmu, redzams, ka veikts ilgs un rūpīgs sagatavošanas darbs, un daudzus (pat tos, kas par Džoisu un viņa romānu mazko zina) varētu ieinteresēt pasā-kums, kurā ar priekšslājumiem uzstājas profesors Ojārs Lāms, rakstnieks Alberts Bels, dzej-nieks un atdzīgotājs Guntars Godiņš, profesors Andrejs Veis-bergs, dzejniece, literātūras pētniece Krista Anna Belševica, profesori Valdis un Rūta Muk-tupāveli u.c. nozīmīgas perso-nības.

Darbs tika uzsākts pagājušā gada vasarā, un to var salīdzināt ar raksta rakstīšanu – īsti nezini,

kas beigās sanāks... es gāju pa ne-zināmu teritoriju, kur bija man jau pazīstami cilvēki (kā rakstnie-ce Nora Ikstena) un tie, ar kuriem labprāt iepazinos (piemēram, re-žisoru Pēteri Krilovu, kurš 2014. gadā pēc "Uliss" motīviem režīseja monoizrādi "Mollija sakā: ja!" Latvijas Nacionālajā teātri). Īste-nībā tikai februāra sākumā bija gatava *Bloomday Latvia* progra-mma, un tā izskatās tīri laba, taču tā tiks vēl papildināta – un nevis ar jauniem cilvēkiem, bet ar jaunākām ziņām.

Tas ir pārsteidzoši, ko, strādājot pie programmas, es atklāju – Lat-vija pastāv pavism nepazīstama pasaule, kurā jaunā paaudze (trīs-desmitgadnieki) aizrautīgi lasa "Uliss", kurā pastāv karojas pu-ses *par* un *pret* Soduma tulkoju-mu un uzrodas cilvēki, kuri ap-ņēmušies visu grāmatu tulkojot no sākuma līdz beigām, kā arī raksta lugas par Džoisu... Lūk tā bija Odiseja!

Un ar ko vainagojās jūsu ceļ-jums?

Iepazinos ar apdāvinātu literāti, kura perfekti pārzin angļu valodu, tulkojusi ļoti grūtus tekstus un tagad strādā pie jauna "Ulisa" tulkojuma latviešu valodā. Nupat ar viņu tikos un saņēmu atļauju konferences programmā ielikt vārdu *PĀRSTEIGUMS*, jo viņa la-sis fragmentus no sava tulkojuma.

Vai atklāsiet viņas vārdu?

Šobrid ne. Lai ir intriga!

Ko nozīmē pasākuma pro-grammā pieteiktā "variācija par Blūma dienas gājienu Latvijā"?

Pēc konferences tās dalībnie-kiem tiks organizēta pastaiga Rīgas ielās žurnālista un literāta Mika Koljera vadībā.

Kāds ir jūsu mērķis, organi-zejot konferenci?

Ja konference izdosies, tad es būšu devis savu ieguldījumu mū-su kultūras telpā. Ceru, ka šī kon-fERENCE DOS GRUDIENU ROMĀNA "Uliss" JAUNĀ LATVIEŠU TULKOJUMA IZNĀKŠANAI... UN, JA JAUNS "ULISS" IZNĀKS, TAD ES UN MANS DRAUGS UN PALĪGS DŽERIJS ŠTERNS BŪSIM IZDA-RUŠI KAUT KO ļOTI JĒDZĪGU.

Atis Lejiņš.

consultants Eiropas Savienībā un Baltijas reģionā. 2004. gadā uzņemts par Latvijas Zinātnu akadēmijas Goda doktoru. 2008. gadā kļuva par Brīvības un solidarītātē fonda vadītāju. 2009. gadā beidza vadīt LĀI un šobrid ir tā Goda direktors. 2011. gada janvārī A. Lejiņu izslēdza no LSDSP, jo viņš Saeimā bija atbalstījis partijai ne-pieņemamo valdības ierosināto budžeta projektu.

UZZINAI

1989. gadā Atis Lejiņš nodi-bināja Latvijas Tautas frontes Zviedrijas nodaļu, kuru vadīja līdz 1991. gadam, kad atgriezās uz dzīvi Latvijā. Tika ievēlēts Latvijas Tautas frontes domē, kur bija Ārlietu komitejas vadī-tājs. 1992. gadā nodibināja Lat-vijas Ārpolitikas institūtu (LĀI). 1997. gadā apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. 1999. gadā bija Pasaukles bankas īstermiņa kon-

zultants Eiropas Savienībā un Baltijas reģionā. 2004. gadā uzņemts par Latvijas Zinātnu akadēmijas Goda doktoru. 2008. gadā kļuva par Brīvības un solidarītātē fonda vadītāju. 2009. gadā beidza vadīt LĀI un šobrid ir tā Goda direktors. 2011. gada janvārī A. Lejiņu izslēdza no LSDSP, jo viņš Saeimā bija atbalstījis partijai ne-pieņemamo valdības ierosināto budžeta projektu.

Rakstnieka un tulkotāja Dzin-tara Soduma balva par novato-rismu literātūrā 2020. gadā pie-šķirta kinozinātniekam Viktoram Freibergam par grāmatu "Kino-māna slimības vēsture".

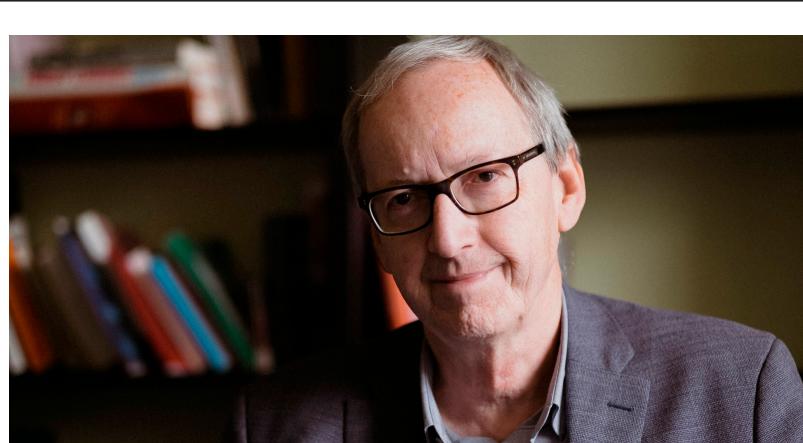
"Grāmatas novitātes iet tik tālu, ka šis darbs, šķiet, neietilpst nevie-na pazīstama žanra rāmjos. Au-tora personīgā drāma, lai cik tas liktos savādi, neatstāj drūmu ie-spaidu, – visu pārspēj talanta ra-došais spēks. Grāmatā nav nekā no provinciālas pazemības, ar ku-ru nereti grēko latvieši. Frei-bergs absolūti brīvi jūtas pasaules mākslas plašumos," saka rakst-nieks un Dzintara Soduma balvas balvas žūrijas loceklis Roalds Dobrovenskis.

Balvas fonds ir vairāk nekā 4000 eiro, un šogad tai bija pieteiktas 35 autoru grāmatas. Tā ir izcilā

latviešu rakstnieka un tulkotāja Dzintara Soduma piemiņai veltīta Ikšķiles novada pašvaldības atzi-nība Latvijas rakstniekiem par no-vatorismu dzejā, prozā, drāmatur-gijā vai tulkotājam par literātūras tulkojumu latviešu valodā.

UZZINAI.

Dzintars Sodums dzimis 1922. gadā Rīgā. 1936. gadā pabeidz Rīgas 23. pamatskolu. 1941. gadā So-dums beidza Rīgas pilsētas 1. ģim-naziju, kurā bija padzīlināti apguvis antiko un angļu literātūru. 1942. – 1943. gada ziemā studēja Latvijas Universitātes Humānitarās fakul-tātes ievada kursa priekšmetus. 1943. gada aprīli Sodumu iesauca latviešu legionā un nosūtīja uz Volchovas fronti, kur viņš strādājis par kaļa ziņotāju. 18 mēnešus So-dums bija kaļa žurnālists, rakstīja

Viktors Freibergs

laikrakstam *Tēvija*. 1944. gada ok-tobrī Rīgā Sodums dezertēja, zie-mu nelegāli pavadīja Kurzemē un 1945. gada 17. maijā ar laivu no-kuļuva Gotlandē (šis laiks attēlots biografiskajā romānā "Taisām tiltu pār plašu jūru"). Pēc dzīvesbiedres

Skaidrites nāves Sodums 2006. gadā pārcēlās uz Latviju un dzīvoja rakstnieces un viņa dailrādes populārizētājas Noras Ikstenas mājās Ikšķilē. Dzintars Sodums miris 2008. gada 18. maijā, apbedīts Ikšķiles kapos.

2013. gadā Ikšķiles novads no-dibināja Dzintara Soduma balvu, ku-ru ik gadu maijā piešķir par novatorisku sniegumu latviešu literātūrā. Balvas žūrijā ir Ikšķiles Kultūras pārvaldes vadītāja Dace Jansone, rakstnieks Roalds Dobrovenskis, kultūras žurnāliste Liega Piešina, redaktors Arturs Hansons un rakstniece Nora Ikstena.

Dzintara Soduma dailrādes pūrā ir romāni – "Jauni trimdā" (1997), "Savai valstij audzināts" (1993), "Blēžu romāns 1943 – 44" (2002), "Viņpuse" (2008); stāsti – "Lāčplēsis trimdā", "Varoju kon-fere", "Ezis akā" (alegorisks stāsts par divām okupācijām, kas latviesiem bija jāpiedzīvo); lugas – "Ostā", "Notikumi dzīvokļu priekš-pilsētas otrā stāvā", "TV vienādo-jums" u. c.

Dzintara Soduma balva – Viktoram Freibergam

F R A G M E N T I N O T O P O Š Ā S G R Ā M A T A S

Aktrise no kurzemnieku cilts

Par mūziku un dziedāšanu. Aktrises Zanes Jančevskas saruna ar Indru Burkovsku

(Turpināts no Nr. 18)

Gribu parunāt ar tevi par mūziku. Vai tu to kaut kā dali, piemēram, bērnības mūzika, mūsdienu mūzika, dzimtas mūzika...?

Nevarētu teikt, ka dalu... tāpēc, ka es vēl negāju skolā, kad vecāki mani aizsūtīja pie Brigitas Aišpures mācīties klavieres spēlēt, arī mazliet solfedžo pamatus. Tad iestājos mūzikas skolā, un tur jau man arī veidojās kaut kāda mūzikālā gaume un saprāšana. Nu jā, ... un tad tur bija jāklausās Musorgska Izstādes glezna, Prokofjeva Pēterītis un vilks ... Redz, ko tas nozīmē! To, ko tu iemācies bērnībā, to tu visu mūžu zini. Tas vairāk saistās ar akadēmisko mūziku. Bet mājas... jā, es atceros, vakarēja - kāds adija, kāds lasija cītiem priekšā grāmatu... Kad es biju vecāka, tad jau man arī tika tas gods cītiem lasīt priekšā. Tad arī dziedāja. Jāteic, ka toreiz gan dziedāja daudz vairāk nekā tagad – gan godos, gan viesībās. Es priecājos, ja tagad, kad esmu kaut kur uzaicināta, starp vieniem ir kādi koristi vai citi dziedāt gribētāji, jo tad jūt, ka dziedāt viņiem nozīmē arī dzīvot. Tas ir tā... brīnišķīgi un vareni!

Tu saki – dziedāja, adija. Tagad jau visi vakaros sēž kopā pie televizora. Cik tev bija gadu, kad mājas parādījās televizors?

Televizors parādījās, kad man bija kādi desmit gadi, bet tas jau nenozīmēja, ka visu laiku to skatījās. Radio gan klausījos! Tas bieži bija ieslēgts. Es vēl tagad no bērnības atceros Antas Klints balsi bērnu raidījumos, arī sestdienas rītos bija tādi, kur viņa spēlēja vecmāmiņu (Anta Klints, 1893 – 1970, kādreiz ļoti iemīlota Nacionālā, tolaik Drāmas, teātra aktrise. – Z. J.) Atceros Veras Davidones un Edgara Plūksnas balsis, arī Pētera Grāveļa... (kādreizējie Latvijas operas solisti. – Z. J.). Atceros, ka tieši Davidone mani ļoti iespāidoja. Kad viņa dziedāja par tautumeitu ar baltām diega zekītēm, sarkanām kurpītēm, tad es sapņoju – kad izaugšu, tad man arī tādas būs un es arī būšu tautumeita. Kad es esot bijusi maza, pie mums reiz ciemos atnācis mācītājs, kurš bija tāds ģimenes draugs. Es esot tobrīd sēdējusi uz podiņa. Viņš priecīgi prasījis: "Kas ta' tā tāda tur sēz?"

Es esot iznēmusi pudeli no mutes un atbildējusi: "Tautumeita!" Pēc gadiem, kad satikāmies uz ielas, viņš to atcerējās un teica: "Sveika, tautumeita!" Arī kaimiņi sauca mani par tautumeitu. Kad es vēlāk veidoju savu Kuldīgas tautastērpju, tad, runājoties ar Ritmas kundzi, tautas dailamata meistari un audēju, teicu, ka noteikti gribu sarkanās kurpes. Viņa iebilda, ka to nedrīkst nekādā gadījumā. Melnas, melnas! Es domāju, nu kāpēc tikai melnas, ja tautasdziešmā ir sarkanās? Tas ir lidz šim brīdim viens no manas dzīves lielajiem neno-skaidrotajiem jautājumiem.

Atceries – Smiltāju mantiniekos taču tām kaukenēm (mājas gariņiem) visām bija tieši sarkanās kurpes (Smiltāju mantinieki, Leldes Stumbres luga, ko Nacionālajā teātrī iestudeja Indra Roga)? Tātad kaut kāds noslēpums ar tām sarkanajām kurpītēm ir! Tu zini daudzas interesantas tautasdziešmas. Vai tās esi iemācījusies no mamma, no vecmamma, no tēta? Vai arī bērnībā iemācītas un viss?

Atceros savu tēva mamma. Man bija piedzimusi meita Rasiņa, bet pašai bija sasāpējies zobs un es vālājos pa gultu, neko nevarēdama padarīt. Un tad tēva mamma midzināja Rasu un dziedāja tādas kā šūplā dziesmas. Es pirms tam nekad nebiju dzirdējusi, kā viņa dzied. Tas bija tik divaini un tik... maģiski! Man ļoti žēl, ka nepaspēju, ka nebija saprāšana to pierakstīt un dokumentēt.

Tās bija pazīstamas dziesmas?
Nē. Es tās nekad nekur neesmu dzirdējusi.

Vai atceries un vari nodziedāt?
Vienu es ļoti labi atceros, bet nodziedāšu citreiz.

Neaizmirīsi melodiju?
Nē. Tā man ir starp tām piecām, ko es vienmēr atcerēšos.

Tava meita ir profesionāla mūziķe – čelliste Rasa Sapiete. Vai tu viņu apzināti virzīji mācīties mūziku, vai arī tas bija pašsaprotami?

Tas ir ļoti sarežģīts jautājums. Vecāki aizsūtīja mani uz mūzikas

Vectēvs Jans, viņa sieva Lize un Indras tēvamāsa Hertiņa

Makša meitas Ritas izlaidumā

skolu, aizsūtīja arī manu brāli. Es apguvu klavierspēli, brālis, kā jau visi mūsu dzimtas vīrieši – tēvātēvs, tēvs – mācījās klarneti. Viņš neizturēja, pēc pāris gadiem parameta, bet es paliku. Vairāki pasaules gudrie teikuši, ka mūziķa ir tas skaistākais, kas uz pasaules ir. Es arī tā domāju, un tāpēc man likās pašsaprotami, ka maniem bērniem tā jāapgūst. Bet tagad es domāju, ka darītu citādi! Rasa pabeidza Dārziņus (Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola), viņa bija talantīga un godprātīga skolniece, bet... man grūti noformulēt... Dārziņos nebija, piemēram, zīmēšanas... vēl citu priekšmetu...

vajag bērniem pašiem arī atstāt kādu izvēles iespēju.

Tu pati spēlē vairākus mūzikas instrumentus, to var redzēt gan vairākās Nacionālā teātra izrādēs, gan dažādos pasākumos, kur tu piedalies. Kādu instrumentu tu apguvi mūzikas skolā?

Es mācījos klavierspēli, mūzikas skolā mācījos arī oboju. Akordeonu es apguvu pašmācīcības celā. Tad tēvam kaut kas tur orķestri notika, un es viņam gāju palīgā. Spēlēju arī tenoru un baritonu (metalla pūšamie instrumenti). Vēlāk tāds Horsta kungs no tēta orķestri uzdzīvināja man trompeti. Tad iemācījos spēlēt arī to.

Pieci instrumenti! Aprīnojam!

Jā, man patīk apgūt mūzikas instrumentus. Bet es ar baltu skaudību skatos, kā tu spēlē kokli. Kokli es nemāku.

Bet es nemāku oboju, arī trompeti un baritonu, un tenoru arī ne.

Tas jau nav nekas tāds...! Es vienkārši varu aiziet uz koncertu un novērtēt, cik labi mūzikis spēlē, piemēram, oboju. Tas ir kā salīdzinājums ar lielo maratonu. Citi noskrien simt kilometrus, bet es varu teikt – simt metrus es ar jums tīri labi varu noskriet kopā. Bet mana darbā gan tas ir atbalsts. Pazīstu notis, varu mūzikālos gabalus, kad vajag, samācīties pati, nav jāskrien prasīt

palīdzība. Lasīt notis – tas ir tas elementārais, to nu katram vadīzētu prast.

Mūsu bērnībā bija pierasts, ka meitenes spēlē klavieres, vijoli, kokli, dažreiz akordeonu. Neko, izņemot flautu, taču nepūta. Bet tu – oboju! Kā apkārtējie uz to reaģēja? Tevi neapcēla?

Es mazliet novirzījos no tava jautājuma. Es domāju, ka arī mūzikas instrumentu uzbūve ir ļoti pilnveidojusies. Satiku nesen pažīnas no viena orķestri un palūdzu, lai ļauj iepūst trompetē. Kas tā bija par baudu!!! "Manā laikā" tas bija fiziski smagi. Kā tie instrumenti ir mainījušies! Es domāju, ka arī tāpēc tagad meitenes var vairāk pūst. Bet par to apcelšanu... Nē, nekas tāds nebija. Es jau biju kopā ar savu tēvu. Vienīgi – man kaut kā negribējās rādīties acīs saviem mūzikas skolotājiem.

Tu saki – tēvam bija sava orķestrīs... Viņš to vadīja?

Nū kā...! Tājā laikā, septiņdesmito gadu beigās, jau nebija nekādu sintezātoru! Kad tie parādījās?? Bija tikai akustiskie instrumenti. Un, kad vajadzēja spēlēt svarīgos dzives notikumos – kāzās, bērēs, jubilejās... Bija tādas kapelas, orķestriši... Kaut gan zinu, ka ir bijušas kāzas, kur spēlejuši desmit pūtēji. Tā, lai būtu kārtīga balle! Bija jau arī vēl zālumballes.

Tavs tēvs turpinājis tava vecēva tradīciju – viņš taču arī vadīja kapelu. Vai vari pateikt, kāpēc šodien cilvēkiem būtu jādzied? Var taču ieslēgt radio, kaut vai telefonā atrast mūziku, kas patīk...

Jā, man ir atbilde – jādzied tāpēc, ka jādzied... Nu, piemēram, kad cilvēki iet uz baznīcu, ir dievārādi un ir liturgija. Tā ir tā senākā forma. Nebija pat vēl sprediķa. Un šajā procesā, var saukt to par garigo vertikāli vai kā citādāk, kā mēs atveramies garīgi un attīrām savas dvēseles. Dziedot, manuprāt, mēs arī atveram sevi vertikālei – mēs ziedam, mēs uzplaukstam. Mēs varam katru ritu piecelties, paest brokastis, iet uz darbu, nostrādāt, nākt mājās, atkal paest, paskatīties televizorū, iet gulēt. Un no rīta atkal tas pats... Bet dziedāšana... manuprāt, caur to mēs svētījam savu dzīvi. Tas ir kaut kas dievišķs. Un tas nav svarīgi, kāds žanrs vai stils. Vai dziedam tautasdziešmu, vai operas āriju, vai korī...

Vai tev ir sava milākā dziesma? Tāda, ko tu gribētu dziedāt kādā sev svarīgā bridī, vai, ja tev bērni palūgtu vai skatītāji...

Jā, ir gan... Bet tā ir tik skumja, ka es gribētu mainīt... Tā ir ļoti pazīstama tautasdziešma – Ja, jūrija, tu man dotu. Tā ir, manā izpratnē, vienanovisskaistākajām dziesmām. Nevar jau tā teikt – vismilākā, kas dzīvē vispār var būt vismilākais? Bet tā ir viena no manām vismilākajām dziesmām.

AGNIJA LESNIČENOKA

Mākslinieks, kurš piederēja pie leģendārās mākslinieku paauzdes, kam 20. gadsimta sākumā piedēvējami nopelnī latviešu modernās mākslas garīgā profila veidošanā. Lai gan skoloties Pēterpilī, atgriežoties pēc mākslas studijām dzimtenē, viņš turpināja meklēt jaunus izteiksmes veidus un formas, kas stiprināja ne tikai viņa individuālo "rokrakstu", bet vienlaikus arī iedīglus latvisķas mentālītātes izkopšanā latviešu mākslā. Vidberga sirds piederēja grafikai, un tai viņš palika uzticīgs līdz pat mūža beigām. Melnbaltās krāsas burvība, līnijas izteiksmība un grācija ir tās īpašības, ko iemieso Vidberga darbi. Savukārt pats Vidbergs bijis prāta cilvēks, kas daudz neruņa, bet darīja, un, ja viņš kērās pie kāda darba, tad darīja to cīti līdz galam. Pēc savas pārliecības un dzīves stila bijis izteikts vakareiropietis. Lai gan mākslinieka mūžs noslēdzās pirms vairākām desmitgadēm, viņa darbi un personība joprojām spēj rūnāt ar mums, tostarp caur vina ģimenes dāvinātajām radošām darbības liecībām Latvijas Valsts archīvam, tajās ietilpst grāmatas ar Vidberga ilustrācijām, zīmējumi, vēstules, avīzu raksti, dažādi sakrāti materiāli par latviešu mākslu, fotografijs un citi dokumenti.

Sigismunds Vidbergs dzimis 1890. gada 10. majā Jelgavā pilsetas valdes grāmatveža Jāņa Vidberga un vina sievas Elizabetes ģimenē. Vidbergu ģimene bijusi apdāvināta dažādās mākslās, kā, piemēram, Sigismunds kopā ar brāļiem un māsām, pateicoties mātes klavierēspēles prasmēm, nodevušies klavierstundām, savukārt tēvs Jānis brīvo laiku veltnīja teātrā spēlei.

Jaunais Sigismunds sākotnēji, ģimenes mudināts, mācījās Jelgavas reālskolā apgūstot inženieru profesiju, bet, saprotot, ka matemātika un ģeometrija nav vina priekšmeti, Sigismunds nolēma, ka vēlas kļūt par mākslinieku, tāpēc 1908. gadā devās uz toreižējo daudzu latviešu jaunekļu pilsētu Pēterpili un iestājās barona Štiglica mākslas skolā. Sākotnēji Vidbergs studēja stikla glezniecību, taču ar laiku viņa uzmanību piesaistīja modernā grafika, kas pakāpeniski attīstīja viņā zīmētāja un grafiķa spējas. Mācības ilga līdz 1915. gadam, un skolu Vidbergs beidzis ar īpašu apbalvojumu – stipendiju ārzemju studiju celojumam uz gadu, taču stipendiju kāra dēļ izmantot nevarēja, un celojums uz iecerēto Franciju biju atliekams uz labākiem laikiem. Kompenсācijai skola vīnu paturēja pedagoģiskajam darbam turpat, laujot mācīt zīmēšanu. Vēlākais kāra laiks un Oktobra revolūcija Vidbergu uz dažiem gadiem atrāva no mākslas, toties tika nobināta ģimenes dzīve kopā ar latvieti Linu, dzimušu Seikstuli, 1918. gadā ģimene ienāca dēls Nino. Piedzīvot nācīes arī iesaukšanu Sarkanajā armijā, 2 gadus pavadot lidotāju eskadriļā. Kad 1921. gadā Latvija ar Padomju

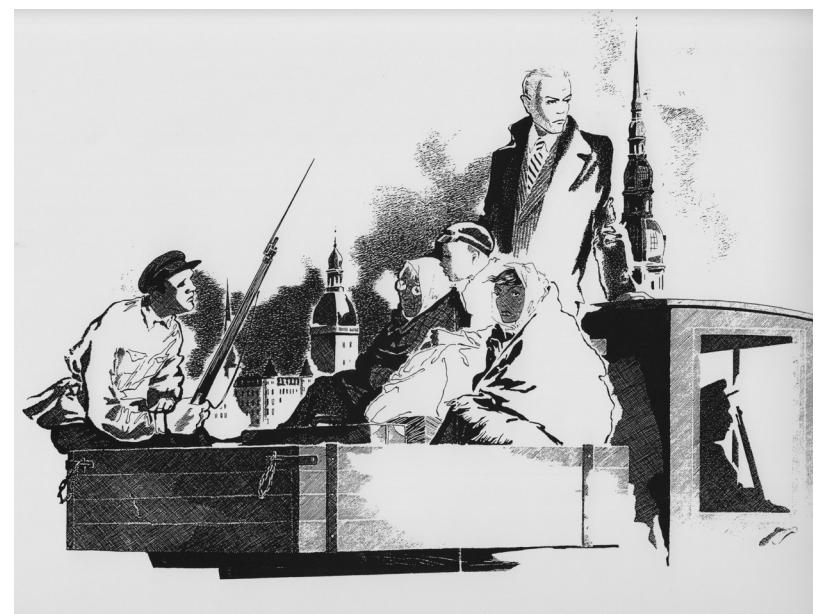
Savienību parakstīja miera līgumu, tas deva gaidito iespēju atgriezties dzimtenē.

Jau atgriešanās gadā Vidbergs kā izskolojies un savu mākslas pamatu radījis mākslinieks sarīkoja savu pirmo patstāvīgo izstādi dzimtenē Latvijas telegrāfa aģentūras mākslas salonā. No simt izstādītiem darbiem desmit pat ieguvis Valsts mākslas muzejs. Vidbergs pārliecinoši repre-

būdams redaktors satiriskajā žurnālā *HO-HO* 1923. un 1924. gadā, bet no 1926. līdz 1928. gadam *Illustrētajā Žurnālā*. Līdztekus no 1924. līdz 1929. gadam bija dalībnieks porcelāna fabrikā *Baltars*. No 1933. gada bija Rīgas Mākslas muzeja grafiskā kabineta vadītājs, bet no 1940. līdz 1941. gadam darbojās Latvijas Mākslas akadēmijā kā docents grafikas darbnīcā.

Sigismunds Vidbergs sev raksturīgā pozā ar cigareti // Foto: Latvijas Valsts archīvs

"Celinieki" no cikla "Sāpju ceļš", tapis Eslingenā 1947. gadā // Foto: Latvijas Valsts archīvs

Sigismunda Vidberga darbarīki // Foto: Latvijas Valsts archīvs

Sigismunda Vidberga personālizstādes atklāšana 1955. gada 16. oktobrī mākslas galerijā "French Art Center" Manhatnā, Njūjorkā // Foto: Latvijas Valsts archīvs

zentēja savu izveidoto stilu – izsmalcinātas spalvas zīmējuma līnijas un šķīkojuma techniku, komponējot melnbaltos laukumus, tādējādi nereti panākot glezniecisku efektu.

1925. gadā Parizes starptautiskajā mākslas izstādē Vidbergs saņēma savu pirmo starptautisko atzinību – zelta medaļu par porcelāna šķīvju apgleznojumiem. 1926. gadā mākslinieks saņēma savu otro patstāvīgo izstādi, jau ar 145 darbiem. Tājā viņš parādījās kā pašapzinīgs līniju, plankumu un svītru virtuozs. Darba gaitas Vidbergs aizvadīja,

1944. gadā Vidbergs ar ģimeni devās trimdā un ražīgi centās turpināt savu darbu. Vācijā Eslingenā tapuši jaunu zīmējumu cikli, bieži saistīti ar dzīmtas zemes atstāšanu un kāra traģēdiju, nesot grafiski izteiktu tautas liktenstāstu, kā, piemēram, "Sāpju ceļš". Radās arī iespēja piedalīties izstādēs, tostarp Starptautiskās bēgļu organizācijas rīkotajās mākslas izstādēs. 1949. gadā Vidbergs ar ģimeni izmantoja izdevību izceļot uz ASV, apmetoties Bruklīnā, Njūjorkā, bet vēlākajos gados viņš pārcēlās uz Nūdžersiju.

Sākuma gadi ASV nebija viegli. Sākotnēji varēja iztikt tikai no gadījuma darbiem, illustrējot stāstus amerikānu žurnāliem un gatavojojot kaklasaišu audumu zīmējumus. Nostabilizējoties Vidbergs iekārtojās darbā firmā "M. Lovensteins" (M. Lowenstein) Njūjorkā, kur bija viens no audumu zīmējumu māksliniekiem, kurš uzdevums bija sagādāt firmai vīriešu pidžamu un kreklu audumu musturu zīmējumus. Savukārt katrs brivais brīdis tika izmantots jaunu mākslas darbu rādišanai un iesaistei vietējo latviešu kultūras dzīvē. Vidbergam

ASV bijušas vairākas patstāvīgas izstādes un piedāļanās Amerikas latviešu apvienības, Dziesmu svētku un citu grupu izkārtošās izstādēs.

Publicists un mākslas kritikis Hugo Vītols 1965. gadā rakstījis: "Reti kāds mākslinieks ar tik skopiem lidzekļiem – ar melnā tušā iemērķu spalvu vien – spējis panākt tik daudz, cik panācis Vidbergs." Mākslinieka roka vienmēr spējusi uzburt smalkas kompozīcijas, kur nav neviens liekas līnijas, neviens lieka punkta. Tikai tāds darbs Vidberga vērtējumā bija labs. Viņa darbi 50 neatkarīga mākslinieka darbības gados ietvēruši ne tikai latviešu tautas ciešanu un vēstures notikumu ainas, bet arī lielpilsētas namu architektoniku, Latvijas lauku ainavas, sengrieķu mītus u.c. Vidbergs dēvēts par erotiķi mākslā, jo daudz darbu veltīti kailu ķermeni ne tāpēc, ka būtu seksuāls, bet tāpēc, ka tas ir skaists. Vidbergs savu rādošo garu bieži ieguva lielpilsētas gaisotnē, vai vērojot dabu un apkārtni, bet, ja bija jāstrādā pie vēsturiska satura darbiem, tad cīti studējis attiecīgo laikmetu un vietu visos sīkumos, kā, piemēram, radot ciklus "1905. gada 13. janvāris", "Bermontiāde", "Bai-gais gads" u.c.

Arī latviešu grāmata, kas dzimus gan brīvajā Latvijā, gan trimdā, ir pateicīga māksliniekam, jo ar savām ilustrācijām viņš modernā garā izdaiļojis lieļāku skaitu grāmatu un periodisku izdevumu. Savā dzīvē Vidbergs illustrējis ap 64 grāmatām, vairākas mākslinieciski ie-kārtojis, zīmējis ap 200 vāku un darinājis pāri par 100 grāmatām. Mākslinieka darbu klāstam vēl pieder stikla vitrāzis, apgleznoti porcelāna darbi, plakāti, portreti, karikatūras, atzinības raksti, kostīmu un dekorāciju meti baletiem un operām. Simtiem darbu bijuši izstādīti ap 40 izstādēs.

Mākslinieks aizgājis Mūžībā 1970. gada 31. janvāri Riveredžā Nūdžersijā, apbedīts Katskiļu latviešu kapos.

VALIJA BERKINA

Glabājot siltā atmiņā valstiskās neatkarīgās laikus, daudziem latviešiem Latvijā un plašajā pasaulē tomēr šķita, ka valsts okupācija būs teju mūžīga. Lai gan tautieši Amerikā, Vācijā, Austrālijā un citviet ar savām akcijām, vēršoties pēc atbalsta pie mītnes valdībām, neatlaidīgi "drupināja" šo nolemības sajūtu arī Latvijā.

Tas bija liels stimuls Tēvzemē pašiem rīkoties kopejās lietas labā. Iki pa laikam Rīgā un citās Latvijas pilsētās parādījas mastos uzvilkti patriotu līdz šim rūpīgi glabātie neatkarīgās Latvijas sarkanbalt-sarkanie karogi. Liepājā 1986.gada jūnijā tika nodibināta cilvēktiesību aizstāvības grupa *Helsinki-86*. Uz ārzemēm tiek nosūtīta 17 personu protesta vēstule pret PSRS un Latvijas komūnistu partiju, kā arī *Helsinki-86* dibināšanas dokumenti, kas izraisa plašu rezonanci. **1987. gada 14. jūnijā** tā ar jaukiešiem latviešu tautas tērpos Evi Bitenieci un Rolandu Silaraupu priekšgalā rīkoja ziedu nolikšanas ceremoniju komūnistiskā genocīda upuru piemiņai pie Brīvības pieminekļa Rīgā.

Tautas aktīvitātes tika pamānītas arī atbilstošos "orgānos". Lai nemieri neizplatītos "kā sērga pa visu Latviju", **1988. gada 14. jūnijā** notika pirmais valdības un kompartijas oficiāli(!) atlautais mītinš komūnistiskā genocīda upuru piemiņai pie Brīvības pieminekļa, kur pirmo reizi plīvoja arī neatkarīgās Latvijas sarkanbalt-sarkanais karogs, kuŗu augstu virs galvas bija pacēlis Konstantīns Pu-

1988. gada 14. jūnijā Rīgā, godinot 1941. gada 14. jūnijā komūnistiskā genocīda upuru piemiņu, notika gājiens no Brīvības pieminekļa līdz Brāļu kapiem, kuŗā pirmo reizi pēc okupācijas 48 gadiem atkal plīvoja sarkanbalt-sarkanais karogs. Šis brīdis uzskatāms par Latvijas tautas Atmodas sākumu

// Foto: Gunārs Birkmanis

purs. Viņš bija 24 gadus vecs latviešu politologs, vēsturnieks, valodnieks un patriots, kuŗa drosme pulcināja tūkstošiem cilvēku doties pie Brīvības pieminekļa.

Pēc uzrunām Konstantīns Pupurs, Latvijas karogam plīvojot vēja, aizrāva ļaudis sev līdz tālāk pa Brīvības ielu – Esplanādi – Miera ielu līdz Brāļu kapiem, kur tika nolikti ziedi. Latvijā notikušais

izraisīja plašu atsaucību visā Padomju Savienībā un ārvalstīs.

Tajā pašā gadā **no 10. līdz 17. jūlijam** Rīgā oficiāli paredzētais Starptautiskais folkloras festivāls "BALTICA-1988", kuŗā pulcējās folkloristi arī no Igaunijas un Lietuvas, noritēja zem visu trīs Baltijas valstu nacionālajiem kārģiem. Festivāla krāšnais akcents bija ciemiņi no ārvalstīm – folk-

loristu kopa "Kolibri" no Amerikas (Laura Padega, amerikāniete Pamela Ambrozi, Anita Kuprisa, Līga Aldiņa, Imants Mežaraups, Juris Broks, Mārtiņš Aldiņš, Pēteris Aldiņš), folkloras kopa "Vilcējās" (vadītāja Silvija Stroda) no Zviedrijas, folkloras ansamblī no Somijas, Polijas, Norvēģijas, Zviedrijas, Spānijas, Bulgārijas, Vācijas, Baškirijas Krievijā un citi ar skanīgām balsīm un dančiem piedalījās sarīkojumos Doma laukumā, Vecrīgā, Sporta pilī Rīgā, Siguldā, Dainu kalnā, Cēsis, Prieķuļu kultūras namā un citviet.

Zviedrijas kopas "Vilcējās" dalīnieces stāstīja, ka ceļā no Tallinas uz Rīgu, atbilstoši folkloristu garam, izdziedājušas gaŗām sliidošājā ainavā redzēto – "Gotiņ, manu raibalīn", "Rikšiem bēri" es palaidu" un citas. Šķiet, Latvijā ne katrs spētu izdziedāt tik lielu tautasdīesmu pūru.

Savukārt "Kolibri" no Amerikas iedvesmotājs bijis komponists Andrejs Jansons. Izskanēja arī talantīgo dalībnieku Imanta Mežaraupa "Sērdienīte", Anitas Kuprisas "Gērbies saule, sudraba", Mārtiņa Aldiņa "Putna dziesmas", Pēterē Aldiņa "Čigāna dziesma" un citas.

Ārvalstīs dzīvojošo tautiešu devums Latvijai valstiskās neatkarības 30 gados ir nenovērtējams. Simtiem latviešu jauniešu ir izstudejusi augstskolās, pateicoties Viļa un Martas Vītolu izveidotajam Vītolu fondam, Daugavas Vanagiem visā pasaulē u.c.

Taču šajos 30 gados ir zaudēti daudzi talantīgi tautieši, kuŗi smiegusi lielu atbalstu, bieži ciemojušies Latvijā, bet ir jau aizsaukti Mūžībā. Apsveicami, ka vietējos mūzejos, kā piemēram, Aknīstes novadā, ilggadējā vadītāja Olga Vabelā iekārtojusi īpašu stūrīti saviem novadniekiem. Bieži viesi Aknīstes pilsētā ir bijuši Barbara un Ojārs Brūveri no Amerikas, Florīdā, kuŗu pirmsās celš allaž ved uz vietējo Tuņķēļu kapsētu, kur atdusas viņa vecāki un vecvecāki. Šeit ir mūža mājas senajai un kuplajai Mežaraupu dzimtai,

kuŗas atzari ir izkaisīti plašajā pasaulē. 1996. gada 13. decembrī Latviju sasniedza skumja ziņa no Amerikas, ka dzīves gaitas 72 gadu vecumā beigušās sporta žurnālistam Imantam Mežaraupam, kuŗš dzīmis Aknīstes "Brūveros". Mācījies Aknīstes pamatskolā (tagad vidusskola), Daugavpils valsts ģimnāzijā, Ilūkstes ģimnāzijā. 1944. gadā mobilizēts latviešu legionā. 1944. gada decembrī Kurzemē ievainots. Kāram beidzoties, viņam izdevies veiksmīgi nonākt Amerikā, Filadelfijā. Rosigi darbojies arī Daugavas Vanagos. Pāriet gadi, un tad vasaras saulgriežu laikā, pirms pašiem 2013. gada Vispārējiem dziesmu svētkiem Rīgā, 54 gadu vecumā Mūžībā tika aizsaukts arī vina talantīgais dēls komponists, diriģents Imants Ainārs Mežaraups. Pirms tam viņš guvis klausītāju atsaucību koncertos un festivālos ASV, Kanādā, Austrālijā un Eiropā, notikuši viņa autorkoncerti Rīgā, Filadelfijā un Nujorkā. Imants bijis vairāku starptautisku konkursu laureāts ASV (Nujorkā, Filadelfijā, Vaiomingā), Italijā (Romā) un Niderlandē (Amsterdamā).

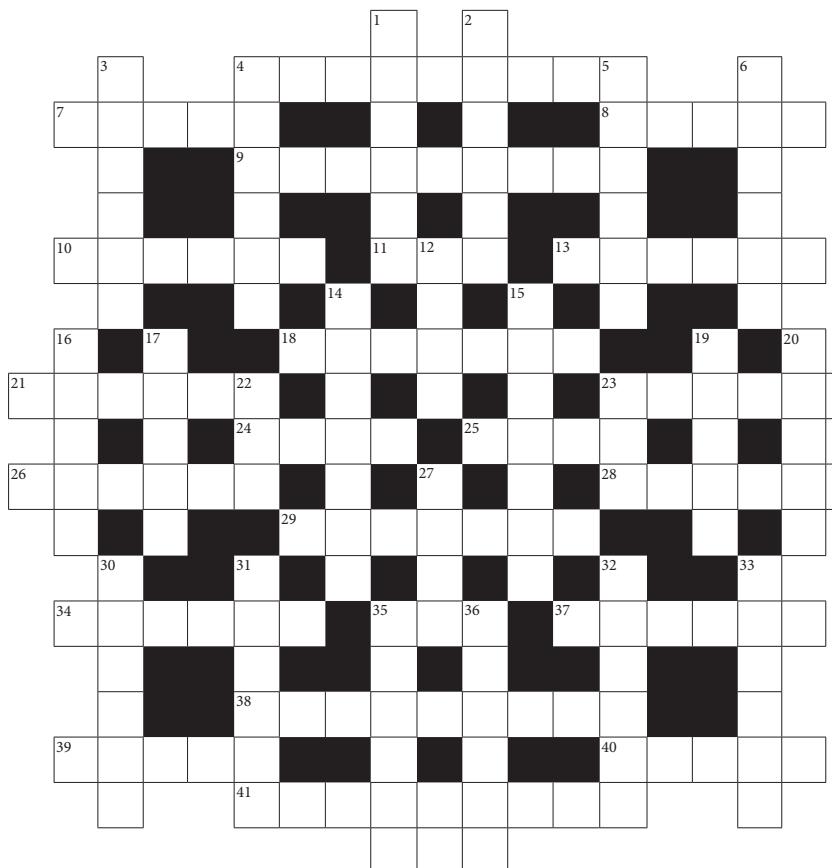
Šķiet, vēl nesen Imants Mežaraups ar "Kolibri" no Amerikas kopā ar citiem talantīgajiem dalībniekiem gavilēja folkloras festivālā "BALTICA-1988" Rīgā, kur izskanēja arī viņa komponētā "Sērdienītes dziesma". Iespējams, tad bija sasmēlies tik daudz pozitīvo emociju un prieka, kas ietekmēja vēlmi pārcelties uz dzīvi Latvijā. Un patiešām, 1996. gadā jau ir Latvijā kā mācībspēks Mūzikas akadēmijā un Jāzepa Medīna mūzikas vidusskolā. Pēc četriem gadiem Imants tomēr atgriežas Amerikā. 1999. gadā tika uzņemts Latvijas Komponistu savienībā. 2012. gada augustā atkal ir Latvijā un strādā Rīgas Doma koņa skolā, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā, Talsu mūzikas skolā un Talsu evaņģeliski luteriskajā draudzē par koņa "Amenda" diriģētu (līdz 2011. gadam), ir komponists, koristeists un ērgēlnieks vienā personā. 2012. gadā Imants Mežaraupam piešķirta Autortiesību bezgalības balva par skaņdarbu *Musica arcuata* stīgu orķestrim.

"Piedod, ka mēs nespējām tevi toteiz tā līdz galam novērtēt un ka nespējām arī tev palīdzēt! Tas ir divaini, ka cilvēkus vairāk novērtējam tieši tad, kad viņu vairs nav. Esmu pateicīgs par brižiem, kuŗos esmu varējis būt kopā ar Imantu," tā teica Talsu evaņģeliski luteriskās draudzes mācītājs Māris Ludviks, kad notika Luānas Loīneres grāmatas "Filadelfija. Imants Mežaraups – dzīvē un mūzikā" atvēršanas svētki. 2018. gada 10. oktobrī, godinot Imantu Mežaraupu (1958–2013) viņa 60 gadu jubilejā, Latvijas Radio 1. studijā un Latvijas Radio 3 "Klasika" tiešraidē izskanēja viņa kamerzmūzikas koncerts. Katru gadu arī Aknīstes novadā notiek viņam veltīti piemiņas pasākumi, jo Imantam mūžamāja nu ir atrodas Tuņķēļu kapos pie viņa dzimtas.

Tā arī citviet tiek godināti latviešu patrioti, kuŗi ar savu darbu, talantu un pilsonisko stāju ir veicinājuši neatkarības atgūšanu Latvijā 1990. gadā.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Līmeniski. 4. Senatnīga vecfranču tautasdīesma. 7. Norma. 8. Tilpuma mērvienība angļu mēru sistēmā. 9. Konditorejas izstrādājumi. 10. Taisnīgās tiesas dieviete sengrieķu mitoloģijā. 11. Pilsēta Vidzemē. 13. Satrunējuši koka gabali. 18. Cilindriski kartona vai metalla aizsargapvalks. 21. Auduma krāsošanas paņēmiens. 23. Pilsēta Vācijas ziemēlošs. 24. Ekvadoras galvaspilsēta. 25. Ķite. 26. Mali galvaspilsēta. 28. Tropu vētra. 29. Dzīvjamās telpas. 34. Nevarīgas. 35. Amazones pieteka. 37. Lielā kirzaka. 38. Sena strauja spānu tautas deja. 39. Īsi viegla, jautra satura priekšnesumi. 40. Indīga čūska. 41. Nelieli skulpturāli veidojumi.

Stateniski. 1. Neapstrādāta arāzeme. 2. Apdzīvota vieta Alūksnēs novadā. 3. Periodiskie izdevumi. 4. Papagailu kārtas putni. 5. Ūdens gars Vēdu mitoloģijā.

6. Stumbris ar diviem žuburiem. 12. Pilsēta Somijas dienvidrietumos. 14. Decimāllogaritma daļa aiz komata. 15. Aptaujas lapas. 16. Daļas, ko atsevišķi dalībnieki iegulda kopējā pasākumā. 17. Būvkonstrukcijas. 19. Seno grieķu un romiešu rēķinu galddiņš. 20. Vēsturisks novads Zviedrijas dienvidos. 22. Salaspils valdnieks 13. gs. 23. Latviešu gleznotāja Kokles vārds. 27. Ilggadīgs dreifejōss jūras ledus polārājos ūdens baseinos. 30. Kreklam līdzīgs seno romiešu apgērba gabals. 31. Sunu šķirne. 32. Mērķakū apakšdzīmītas pērtīkis. 33. Telpa lidaparātu novietošanai un remontam. 35. Rīgas pilsētas daļa. 36. Amaīļu dzimtas augi ar biezām, galīgām lapām.

Krustvārdu mīklas (Nr. 18) atrisinājums
Līmeniski. 1. Avizo. 4. Agora. 6. Slaidas. 7. Klausīt. 8. Plekste. 10. Pastnieks. 13. Alabama. 15. Statuss. 17. Špaga. 19. Veronika. 20. Avantūra. 21. Stati. 23. Sekunde. 26. Kariess. 29. Redingots. 30. Sentimo. 31. Tērvete. 32. Netikle. 33. Akūti. 34. Snobs.
Stateniski. 1. Abatija. 2. Ostra-va. 3. Tirānija. 4. Aspekts. 5. Atstatu. 7. Koala. 9. Erots. 11. Karantīna. 12. Kalendārs. 14. Lap-egle. 16. Svarīgs. 17. Špats. 18. Asari. 22. Arenskis. 23. Steks. 24. Kalenda. 25. Eleroni. 26. Katetes. 27. Emitors. 28. Svēte.

Vai jūs to zinājāt?

Dzejniece un publiciste Ingeborga Levite (1926–2008), mūsu Valsts prezidenta Egila Levita māte, savulaik arī strādājusi laikrakstā Brīvā Latvija. Par to Egils Levits stāsta žurnāla Ievas stāsti žurnālistei Inetai Meimanei. Piedāvājam šā atmiņu stāsta fragmentu.

Stāsta Egils Levits

“Tā kā Ingeborgai Vācijā bija radi vairākās paaudzēs, viņa centās saņemt izceļošanas atļauju “gimenes apvienošanas kārtā”, taču varas iestādes allaž atteicā. 70. gadu sākumā tā saucamā “saspilējuma atslābuma” politikas ietvaros Pādomju Savienība centās uzlabot attiecības ar Rietumiem, un pirms ASV prezidenta Ričarda Niksona vizītes Maskavā 1972. gadā kā labas gribas žestu daudziem politiski citādi noskaņotajiem un ebrejiem ļāva izbraukt uz Izraēlu... Šo iespēju izmantoja arī mans tēvs. 1972. gada vasarā vecāki saņēma izceļošanas atļauju. Man toreiz bija 17 gadu, tikko biju pabeidzis vidusskolu. Kad atstājām PSRS, mēs nedevāmies uz Izraēlu, bet gan tieši uz Rietumvāciju, kur mammai Hamburgā bija radi. Tur viņa nodzīvoja turpmāko mūžu. (...)

Vācijā Ingeborga izpleta spārnu. Viņa tūlit ielēca trimdas mediju vidē, tika uzņemta Latviešu preses biedrībā un publicējās gan ar savu vārdu, gan pseudonimu *Aija Zemzare*. Viņas asajam novērotajās prātam beidzot bija brīva iespēja izpausties. Sāka ar reminiscēcēm no dzīves padomju sistēmā. Tās ir godīgas pārdomas par nelogisko sadzīvi, par cilvēktiesību znaugiem, par PSRS militāro apetītu...

Ingeborga rakstīja daudz. Nacionālās bibliotēkas krājumā uzzēju vairākas interesantas ar Aijas Zemzares vārdu parakstītas publikācijas. Arī šodienas acīm tās šķiet analītiskas, illustrējošas, uzrādot temas, kuras Padomju Savienībā slēpa. Ielasos un aizraujos ne pa jokam – daudz ko atceros no savas bērniņas un nebrīnos, ka šo rakstu saturu ne reizi vien kēngājis padomju kontrpropagandas rupors *Dzīmtenes Balss*. Kaut vai Levites objektīvie novērojumi par okupētās Latvijas sadzīvisko reālītati. Viņa to labi pārzināja, jo vēl nesen pati stāvējusi rindās Rīgas veikalos, lai sagādātu dienīšķo maltīti palielajam bērnu pulciņam. Viņa itin labi zina arī par sieviešu veselības aprūpi – ne vien kā vecmāte, bet arī kā daudzbērnu māte. 1973. un 1974. gada rakstos, kas publicēti *Daugavas Vanagu Mēnešrakstā* (...)

70. gadu vidū *Londonas Avīzē* Ingeborga atklāja interesantus faktus par privātas korrespondences cenzūru – no savas pieredzes, no sarunām ar citiem emigrantiem. Mēs visi zinām par vēstulū pazušanas gadījumiem, īpaši, ja to satura skar politiskus jautājumus, vai arī, ja tajās ir informācija par dzīvi un brīvību Rietumu valstīs. Tā, piemēram, ja rakstīts par Rietumvācijas strādnieku pirkstspēju vai sociālo palīdzību Rietumos, šāda satura vēstules pie adresāta nenonāk. Piederīgie Latvijā saņēma vēstules, bet bez klātipleiktajām fotogrāfijām, un nekas neliecināja, ka vēstules būtu atvērtas. Ir zināmi gadījumi, kur

grāmatām un žurnāliem izplēstas lappuses. Dažreiz saņēmējs atrod uz saņēmēja zīmogu krievu valodā: *Konfiscēts pēc 23. statusa*. Ko nozīmē šis 23. statuss, to nezina pasta darbinieki ne Latvijā, ne ārziemēs. Visos gadījumos konfiscē reliģiska satura literātūru, Bibeli un skaņuplates ar garīgām dziesmām. Tā šogad nav zināms neviens gadījums, kur Latvijā būtu saņemta kāda skaņu plate ar Ziemsētku dziesmām.

70. gadu nogalē Ingeborga Levite bija redaktore vienā no lielākajām trimdas laikrakstiem Brīvā Latvija. Viņas laikā laikraksts ieguva asāku politisku ievirzi, jo vairāk pievērsa uzmanību notikumiem Latvijā un kritiski tos izvērtēja. Čekas vadītāja laikrakstā *Dzīmtenes Balss* viņu par to nosodīja. Ingeborga iesaistījās arī Latviešu nacionālā fonda darbā, ko vadīja dzejnieks Andrejs Eglītis Stokholmā. Fonds galvenokārt mēģināja iegūt informāciju par situāciju okupētajā Latvijā, lai darītu to zināmu Rietumu sabiedrībai. Ingeborgas Levites politiskā zvaigžņu stunda bija 1975. gada rudenī Kopenhāgenā – tikai pāris gadus pēc izceļošanas.

“Mana mamma liecināja Andreja Sacharova izmeklēšanas komisijā.” Tā bija krievu disidenta Andreja Sacharova ierosinātā liecinieku norādināšana par cilvēktiesību pārkāpumiem Padomju Savienībā. Sacharova komisijas sēdes Eiropas presē un ziņu dienestos guva plašu atbalsi. (...) Nacionālajā bibliotēkā atradu Ingeborgas Levites liecības tekstu. Tīk svārīgs tas šodienas acīm. Un sākas ar vārdiem: “Es gribu liecināt par to, kā Padomju Savienība ar destruktīvu politiku pakāpeniski pārkriev Latviju.” Toreiz, 70. gadu vidū, tas bija drosmīgi sacīts pasaulei, un tas nebija noslēpjams arī šaipus dzelzs priekškaram un loti iedvesmoja.

Bet patiesībā Ingeborga Levite bija dzejniece. Viņas emociju pilnā pasaule pa īstam izlija bagātīgas dzegas rindās. Viņa rakstīja brīva pantā, un tās bija ilgu pilnas rindas – pēc dzīmtenes, pēc brīvības, pēc mīlestības. Arī dzeju Levite publicēja, parakstītu ar Aijas Zemzares vārdu. Savrupa individuālitāte – tā par dzejnieci teica literātūras kritiķi.

Kad Rietumvācijā arvien populārākā kļuva no PSRS emigrejusi dziedātāja Larisa Mondrusa, viņas latviski dziedāto tekstu aranžētāja kopā ar Uldi Grasi bija arī Aija Zemzare. Nacionālā sentimenta pilnajās sirdis ielija Mondrusas dziedātā Šūpla dziesma ar Aijas Zemzares tekstu. Atceraties? *Par to, ka ir zeme, ko aizmirst nevar nekad. Viļņi tur krastmalā dzintaru vel/priedes tur slienas vai mākoņos, nelūst ne vētrās, ne negaisos./Ziemā tur sniegi kā kīršziedi krīt, rūtīs mirdz ledus raksti ikrit...*

Latvijas zemei veltītas dzegas Levitei ir daudz – kā glābiņš, kā dvēseles terapija.

Varbūt šodien cīruļi/dzied jau Vidzemes pusē/un pār baltajiem bērziem/balti mākoņi iet./Var jau būt, ka starp lapām/pirmie vizbuli saplaukst;/viegli – kā dūmaka/zālums iegulstas zaros./Varbūt zeme vēl mitra,/lāmas ceļmalas gramās,/lazdas brūnganie zari/skaras zeltainās šūpo...

Egils Levits rāda kopiju no žurnāla: “Lūk, 1974. gadā ASV iznākušajā literātūras žurnālā *Treji*

Vārti ir publicēts mammas dzējolis *Dēlam*. Tas ir veltīts man. “Es lasu: *Saule uz vakara pusi jau iet, mans ceļš drīz būs galā/tikai tu nestāvi malā –/dēls./Vienu ko vēlos es-/sarkanbaltsarkano karogu tālāk nes!*

“1986. gada 30. jūnijā, manā dzimšanas dienā, mamma man atsūtīja ar roku rakstītu dzejoli “*Vakara dziesma dēlam*”: *Baltas sveces deg ar melnu liesmu, riesta piestarotā istabā, un es pēkšņi redzu gadiem cauri –/redzu Tevi tālā bērnībā.../[...]Redzu zemei pieplakušu logu, redzu zālu taku vēl aiz tā, un pār žogu – tieši tā kā toteiz, redzu jasmīniedi lēni birst, /Redzu Tevi zandalītēs skriņam, redzu Rīgas ielas jaunībā, un pār gadiem, celiem krustu, šķērsām, /redzu, dēls, tu vienmēr klātu man.*

Man bija loti ciešas attiecības ar mammu. Viņa bija loti emocionāls cilvēks, visu redzēja caur emociju prizmu. Tas bija pretēji tēvam, viņš bija racionāls. Tādēļ arī viņi ne vienmēr labi sapratās, beigās arī izšķīrās. Domāju, ka esmu vairāk mantojis tēva izteikto racio-

nālītāti, taču ir situācijas, kad varu būt arī gana emocionāls.

Mamma mani audzināja loti brīvi, neko neaizliezda, nenoteica – dari to, nedari šito... Tieši otrādi, ja kādu reizi teicu, ka negribu iet uz skolu, atlāva palikt mājās. Vienkārši akceptēja manus lēmumus. Dariju to, ko pats uzskatīju par svarīgu un vajadzīgu. Kad bija jāsāk studēt universitātē, tad gan... Pēc pašas pieredzes, piedzīvojot

Latvijas laiku, vācu laiku, krievu laiku, tad atkal nonākot Rietumos, mamma man ieteica izvēlēties profesiju, kas derētu visos laikos. Divus gados pēc mamma ieteikuma nostudēju ķīmiju, tā mani interesēja. Bet tad sapratu, ka valsts mani tomēr interesē daudz vairāk. Devos studēt jurisprudenci un politisko zinātni. (...)

Mamma loti milēja manus bērnus Linardu un Indru. Beidzamos gados viņai bija grūti kustēties, bet agrāk, kad varēja, – bieži brauca pie mums ciemos. Lasīja bērniem priekšā, runājās...

Mamma dzīvoja no nelielas pensijas, daudz slimojā. Mātes dienā vienmēr mamma apsveicām. Viņai tas bija svarīgi. Mātes loma bija viņas dzives pamats.

Kad vairs nedzīvojām kopā, gandrīz katru dienu sazvanijāmies. Vakaros zvanīju viņai, tas likās tāds normāls rituāls pirms gulēšanas – piezvanīt mammai. Bijām loti tuvi. (...) Šodien ārkārtējos apstākjos – mūsu pirmais uzdevums ir savas mātes saudzēt, kā vien varam. Aicinu katru padomāt par savu māti, pateikties viņai un priecināt viņu. Ja nedzīvojam kopā, tad labāk šajā ārkārtējā laikā viņu tomēr neapciemot, bet gan ja iespējams, izmantot videosakarus.

Ieteiktu pusaudžiem un arī jau pieaugušajiem bērniem – lūdziet savai mātei, tāpat arī tēvam, stāstīt ģimenes vēstures stāstu, savu pie-redzi. Jo ka neiznāk tā – jūs gribētu ko svarīgu uzzināt, bet mammas vairs nav. Nenokavējiet šo sarunu!”

SĒRAS

Mūžīgā mierā iemigusi

ILZE ZĪVERTE,
dzimusī Dzīlleja

1929. gada 30. decembrī – 2020. gada 20. aprīlī

Ko varu vēl tev, tēvzeme, par sirdi vairāk dot.
(Andrejs Eglītis)

Pateicībā par atbalstu, rūpēm un dāsnumu
Andreja Eglīša Latviešu Nacionālā fonda saime

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- **PRIVĀTSLŪDINĀJUMIEM:** 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- **SĒRU SLUDINĀJUMS:**
NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011

Tālrunis +371 67326761
Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sešdesmitās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvā Latvijas digitālo versiju
varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvā Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abonementi-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiems Brīvā Latvijas lasītājiem, kurī tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtināt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Laika Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LIK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi LAIKS

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latvijas organizāciju un privātie sludinājumi maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrai zinātā arī redakcijas domas. Par lidzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precīzitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojušumus i

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

RĪGAS MARATONS PĀRCELTS UZ OKTOBRI

“Rimi” Rīgas maratons pārceļts uz 10. un 11. oktobri, informē saņemšanai rīkotāji. 30. Rīgas maratonam un tā saistītajiem pasākumiem bija jānotiek 16. un 17. maijā, taču marta beigas skrejiens tika pārceelts uz nenoteiktu laiku. 10. oktobrī plānota Bērnu diena un Ģimeņu skrejiens, savukārt 11. oktobrī norisināsies maratona, pusmaratona, 10 kilometru un sešu kilometru skrejiens. Atkarībā no valstī noteiktajiem ierobežojumiem, dalībnieki skries, pieskanojoties jaunajai realitātei, vai virtuāli, norāda pasažuma rīkotāji. “Nav iespējams prognozēt, kādā būs pandēmijas izplatības attīstība un noteiktie ierobežojumi rudenī, tomēr esam pieņemuši lēmumu šogad skriet 10. un 11. oktobrī,” komentē Rīgas maratona direktors Aigars Nords.

Aigars Nords

“Ja ierobežojumi būs pilnībā atcelti, Rīgas maratons notiks ar jubilejas maratonam atbilstošu vērienu. Ja ierobežojumi būs spēkā, adaptēsimies, ieviešot radošus jauninājumus, kas jubilejas maratonam ļaus bez aizķeršanas norītēt, ievērojot epidemiologu norādījumus. Pirmo reizi pasažuma vēsturē maratons varētu notikt arī virtuāli, dalībniekiem piedāvājot iespēju distanci noskriet individuāli, distanci un laiku fiksējot īpaši sagatavotā aplikācijā.”

Dalībniekiem, kuri jau reģistrējušies 2020. gada pasākumam, nevarēs piedalīties jaunojos maratona norises datumos, Rīgas maratona organizātori sarūpējuši iespēju pārceļt savu daļu uz 2021. gadu vai pārregištēt savu daļu uz citā skrejēja vārda. Līdz 12. jūnijam šādu iespēju organizātori piedāvā bez maksas. Virtuālā maratona gadījumā, distances un rezultātus fiksēt varēs skriešanas aplikācijās, viedtārlūņos un pulsometros, savukārt, īpaša Rīgas maratona vietne rezultātus apkopos un uzvarētajus noteiks automātiski. Organizātori joprojām cer, ka ierobežojumi lielajiem pasākumiem tiks pilnībā atcelti laicīgi, lai maratons 10. un 11. oktobrī norītētu kā katru gadu – ar kopīgu startu šoreiz pie Brīvības pieminekļa un finišu Krastmalā. Ja, savukārt, saglabāsies ierobežojumi, dalībnieku drošībai organizātori neizslēdz dalitos startus un dalībnieku dališanu “viļņos”, virtuālo maratoni un vai tā saucamo hibrīdpasākumu, kas ļautu ievērot distancēšanos. Maratons Rīgā notiek kopš 1991. gada. 2019. gadā

pasākums pulcēja 38 398 dalībniekus, tai skaitā 4632 ārvilniekus no 82 pasaules valstīm un teju 13 000 bērnu “Rimi” Bērnu dienas” ietvaros. Sarīkojums atkātoti saņēmis prestižo World Athletics Zelta kvalitātes zīmi. 2020. gada sezonas rudens kalendārs skrējējiem būs gana blīvs. 11. oktobrī iecerēts arī Čikāgas maratons, kas norisinās prestižā World Marathon Majors seriāla ietvaros.

SPRIEŽ PAR 2025. gada EIROPAS ČEMPIONĀTU

Latvijas Basketbola savienība (LBS) nosūtījusi apstiprinājuma vēstuli Starptautiskajai basketbola federācijai (FIBA), ka tai interesē 2025. gada Eiropas čempionāta basketbolā vīriešiem rīkošana, portālam “Delfi” apstiprināja LBS prezidents Raimonds Vējonis. Basketbola savienībai pienākusi vēstule no FIBA par iespēju izrādīt interesi rīkot 2025. gada čempionātu, par ko savienības valde lēmusi vienbalsīgi. Šādas apstiprinājuma vēstules nosūtīšana šobrīd neparedz jebkādas papildus saistības, norāda Vējonis.

“Mes vēlamies saņemt turpmāko dokumentāciju, lai vērtētu FIBA prasības, čempionāta izdevumus un to, kāds teorētiski varētu būt budžets. Ja tas liktos pievilksti, tam sekotu visas valstī noteiktās procedūras,” savienības prezidents atgādināja par garo ceļu, kas būtu veicams līdz čempionāta sarīkošanai.

Savukārt nākamais FIBA noteiktās termiņš, kad jau būtu jāiesniedz dokumenti un jāiemaksā drošības nauda, pienāks vien nākamgad.

EIROPAS ČEMPIONĀTS BMX RITEŅBRAUKŠANĀ NOTIKS OKTOBΡĀ SĀKUMĀ

Eiropas Riteņbraukšanas savienība (UEC) paziņojuši par Eiropas čempionāta BMX riteņbraukšanā pārceļšanu uz laiku no 2. līdz 4. oktobrim, portālu “Delfi” informēja Latvijas Riteņbraukšanas federācijas preses sekretārs Toms Markss.

Sacensības, kā bija plānots, notiks Belģijas pilsētas Deselas trasē. Pirmo reizi Eiropas čempio-

na tituli tiks izcīnīti U23 vecuma grupās, kā arī komandu braucienā.

PĀRBAUDES SPĒLĒ GŪST SAVUS PIRMOS VĀRTUS

Latvijas izlases futbolists **Dāvis Ikaunieks** pārbaudes spēlē guvis vārtus, palīdzēdams savai komandai – Zlinas (Čehija) *Fastav* izcīnīt uzvaru. *Fastav* aizvadīja pārbaudes spēli ar otrās ligas komandu *Trinec*. Zlinas vienība uzvarēja ar 3:1 (1:1).

Dāvis Ikaunieks (pa kreisi)

“RAŽAS” VĒRTĒŠANA KHL

Kontinentālā hokeja līga (KHL) paziņojuši galigo vietu sadalījumu 2019./2020. gada sezonā. Rīgas *Dinamo* ierindota 23. vietā, nenosakot KHL čempionu un Gagarina kausa īpašnieku. Par Kontinentālās hokeja līgas (KHL) aizvadītās sezonas labāko hokejistu spēlētāju iekšējā balsojumā atzīts Latvijas izlases uzbrucēja Mika Indraša nu jau bijušais komandas biedrs Maskavas *Dinamo* spīdeklis Vadims Šipačovs.

Lauris Dārziņš

Vairākās kategorijās atzīmēti Rīgas *Dinamo* hokejisti. Par cieņītāko rīdzinieku atzīts kapteinis Lauris Dārziņš, bet Aleksandrs Salāks izpelnījies labākā spēlētāja godu.

Lauris Dārziņš koronavīrusa pandēmijas laikā mājās palicējus aicina vingrot. TV3 raidījumā 900 sekundes ieteica vingrinājumus, kādus var mājās izpildīt teju jebkurš sportot gribētājs. Tāpat viņš nodemonstrēja arī hokeja nūjas pārvaldišanas vingrinājumu.

UZSĀK TRENINUS

Latvijas hokeja izlases kandidāti 18. maijā pulcējās uz savu pirmo ledus koptreniņu, kas ir sākuma daļa no divu nedēļu plāna. Treniņā bija redzami arī Ziemeļamerikā spēlejošie hokejisti. Starp vairākiem pieredzējušiem izlases spēlētājiem ir arī nesen ar Nacionālās hokeja līgas (NHL) komandu Toronto *Maple Leafs* ligumu parakstījušais Kristiāns Rubīns. Tāpat kopā ar izlasi ir Nacionālās kolledžu sporta asociācijas (NCAA) spēlētāji Eduards Tralmaks, Filips Buncis un Gustavs Dāvis Grigals. Plānots, ka valsts vienības treniņiem drīzumā pievienosies arī Austrumkrasta hokeja līgā (ECHL) pieredzī uzkrājušais Renārs Kraštenbergs. Pekinas Olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrs šogad atlikts un notiks no 2021. gada 26. augusta līdz 29. augustam.

DAŽOS VĀRDOS

Latvijas Paraolimpiskā komiteja (LPK) ir uzņemta Starptautiskajā federācijā sportistiem ar garīga rakstura traucējumiem (INAS), aģentūru LETA informēja LPK. Tas nozīmē, ka turpmāk Latvijas sportistiem ar garīga rakstura traucējumiem būs iespēja kvalificēties starptautiska līmena sacensībām vieglatlētikā, peldēšanā, airēšanā, paraiejādē, galda tenisā un riteņbraukšanā.

P. Karlsons

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtītiet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi “BL abon” un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr: +371 67326761 vai +371 29439423

www.facebook.com/@brivalatvija

[@briva_latvija](http://www.twitter.com @briva_latvija)

Mājaslapa:

www.brivalatvija.lv